

De Weg naar een
GELUKKIG LEVEN
GEZOND VERSTAND ALS GIDS

Talk to us
[CLICK HERE](#)

Aan: _____

Van: _____

HOE U DIT BOEKJE KUNT GEBRUIKEN

U wilt uw vrienden en kennissen natuurlijk graag helpen.

Kies dan iemand uit die door zijn doen en laten invloed kan hebben op uw eigen leven, ook al is het maar zijdelings.

Schrijf op de bovenste lijn van de voorpagina van een van deze boekjes de naam van die persoon.

Schrijf of stempel uw eigen naam op de onderste lijn.

Geef het boekje aan de persoon die u hebt uitgekozen en vraag hem het te lezen.¹

U zult tot de conclusie komen dat het ook voor die persoon bedreigend is als anderen zich misdragen.

Geef hem daarom nog wat extra exemplaren van het boekje, maar zet daar niet uw naam op. Laat de ander er zijn eigen naam op zetten en laat hem zelf de boekjes aan mensen geven die in zijn leven een rol spelen.

Als u hiermee doorgaat zult u uw overlevingskansen,² en die van anderen, enorm vergroten.

Dit is een weg naar een veel veiliger en gelukkiger leven voor uzelf en anderen.

Talk to us
CLICK HERE

1. Woorden hebben soms meer dan één betekenis. De voetnoten in dit boekje geven alleen de betekenissen die de woorden hebben zoals ze in de tekst worden gebruikt. Als u in dit boekje woorden tegenkomt die u niet kent, zoek ze dan op in een goed woordenboek. Als u dat niet doet, kunnen er misverstanden en misschien zelfs onenigheden ontstaan.

2 **overleving**: het voortbestaan; de actie of het feit dat men zich kan handhaven, of dat men zich kan redden in het leven.

WAAROM IK U DIT BOEKJE HEB GEGEVEN

Uw overleving belangrijk voor mij.

GELUK³

Echte vreugde en echt geluk zijn waardevol.

Maar vreugde en geluk blijven onbereikbaar als we er niet in kunnen slagen om te overleven.⁴

En proberen voort te bestaan in een chaotische,⁵ oneerlijke en over het geheel genomen nogal immorele⁶ samenleving, is moeilijk.

Iedereen probeert, individueel of als groep, met zoveel mogelijk plezier en zo min mogelijk narigheid door het leven te gaan.

Uw eigen overleving kan worden bedreigd door slechte acties van anderen om je heen.

Ons eigen geluk kan dan omslaan in verdriet en ellende door de oneerlijkheid of het wangedrag van anderen.

U kunt zich vast wel momenten voor de geest halen waarin zoiets ook daadwerkelijk is gebeurd. Als dergelijke dingen ons overkomen, vermindert dat onze overlevingskansen en verstoort dat ons geluk.

U bent belangrijk voor andere mensen. Er wordt naar u geluisterd. U kunt invloed uitoefenen op anderen.

3. **geluk:** (in de betekenis die het hier heeft) een toestand van welzijn, tevredenheid, plezier; een vreugdevol, opgewekt, onbezorgd bestaan; de uitwerking die het op iemand heeft wanneer hem prettige dingen overkomen.

4. **overleven:** zich handhaven; het redden in het leven; voortbestaan.

5. **chaotisch:** het kenmerk of de aard bezittend van totale wanorde of verwarring.

6. **immoreel:** het tegengestelde van moreel; moreel: met de moraal te maken hebbend; opvatting over hoe je hoort te leven, over wat je moet doen en laten, over wat goed en slecht is.

Of de mensen die u persoonlijk kent al of niet gelukkig zijn, is voor u een belangrijk punt.

Met behulp van dit boekje kunt u hen zonder al te veel moeite helpen zich te handhaven en een gelukkiger leven te leiden.

Hoewel niemand kan garanderen dat een ander gelukkig zal worden, kunnen de kansen van anderen om zich te handhaven en een gelukkig leven te leiden, wel worden vergroot. En wanneer hun kansen groter worden, zijn uw kansen ook weer groter.

Het ligt in uw vermogen anderen de weg te wijzen naar een minder gevaarlijk en gelukkiger leven.

Talk to us
CLICK HERE

1. ZORG GOED VOOR UZELF

I-1. *Z*org ervoor dat u de juiste behandeling en verzorging krijgt als u ziek bent.

Als iemand ziek is, denkt hij er niet altijd aan, zelfs niet als hij een besmettelijke ziekte heeft, bij anderen uit de buurt te blijven of ervoor te zorgen dat hij een goede behandeling krijgt. Zoals u begrijpt, loopt u dan zelf ook risico's. Dring er daarom op aan dat iemand die ziek is, passende voorzorgsmaatregelen neemt en voor de juiste behandeling zorgt.

I-2. *H*oud uw lichaam schoon.

Mensen die niet regelmatig een douche nemen of hun handen wassen, kunnen ziektekiemen bij zich dragen. Dat brengt voor u risico's met zich mee. Het is uw goed recht erop aan te dringen dat mensen hun lichaam en hun handen schoon houden. Het is onvermijdelijk dat iemand vuil wordt van werken of sporten. Maak hem erop attent dat hij zich na afloop weer even op moet knappen.

I-3. *Z*org voor het behoud van uw gebit.

Men zegt dat iemand geen problemen met zijn gebit krijgt zolang hij maar na elke maaltijd zijn tanden poetst. Tandpoetsen of kauwgom kauwen na elke maaltijd geeft een goede bescherming tegen mondziekten en slechte adem. Raad anderen aan hun gebit te verzorgen.

1-4. *Eet gezond.*

Mensen met slechte eetgewoonten zijn voor u en voor zichzelf van weinig nut. Ze hebben gewoonlijk weinig energie. Soms zijn ze slecht gehumeurd. Ze worden ook sneller ziek. Je hoeft heus niet allerlei vreemde diëten te volgen om gezond te eten, maar het is wel nodig ervoor te zorgen dat je maaltijden in de regel goede voedingsstoffen bevatten.

1-5. *Zorg voor voldoende rust.*

In het leven komt het vaak voor dat iemand moet doorwerken, zodat hij niet op tijd naar bed kan gaan. Maar hij kan anderen tot last worden als hij er dan niet voor zorgt dat hij gemiddeld genomen toch voldoende rust krijgt. Vermoeide mensen zijn niet alert. Ze kunnen fouten maken of ze krijgen ongelukken. Net als we ze nodig hebben, laten ze ons met al het werk zitten. Ze vormen een risico voor anderen.

Dring erop aan dat mensen voldoende rust nemen als ze daar zelf niet voor zorgen.

Talk to us
CLICK HERE

2. WEES GEMATIGD⁷

2-1. *G*ebruik geen drugs.⁸

Mensen die drugs gebruiken, verliezen het zicht op de werkelijkheid. Ze zijn er niet echt “bij” met hun hoofd. Ze kunnen anderen ernstig in gevaar brengen, of dat nu op de snelweg is, in de huiselijke omgeving of bij een toevallige ontmoeting. Ten onrechte denken ze dat “ze zich prettiger voelen” of “beter functioneren” of “alleen maar gelukkig kunnen zijn” als ze drugs gebruiken. Dat is gewoon nog meer zelfbedrog. Vroeg of laat zullen de drugs hen lichamelijk kapot maken. Probeer anderen ervan te overtuigen dat ze geen drugs moeten gebruiken. Als ze al drugs gebruiken, moedig hen dan aan hulp te zoeken om er af te komen.

2-2. *D*rink niet te veel alcohol.

Als mensen alcohol hebben gebruikt, zijn ze niet alert. Hun reactievermogen gaat erdoor achteruit ook al denken ze zelf juist van niet. Als medicijn heeft alcohol nog wel een bepaalde waarde maar dat wordt soms zwaar overschat. Laat u nooit in een auto of vliegtuig vervoeren door iemand die heeft gedronken. Alcohol kan op meer dan één manier levens kosten. Een klein beetje drank kan al grote gevolgen hebben; voorkom dat een teveel aan drank dood en ellende veroorzaakt. Probeer te verhinderen dat mensen te veel alcohol rinkten.

Als u zich aan bovenstaande punten houdt, bent u lichamelijk beter in staat van het leven te genieten.

7. **gematigd zijn:** niet tot het uiterste gaan; niet overdrijven; je begeerten onder controle hebben.
8. **drugs:** verzamelnaam voor verdovende, stimulerende en hallucinerende middelen; hallucinerende middelen: middelen die zinsbegoochelingen (zintuiglijke gewaarwordingen die niet overeenkomen met de werkelijkheid) en waanvoorstellingen (denkbeelden die niet overeenkomen met de waarheid) opwekken.

3. LEID GEEN LOS BANDIG⁹ SEKSLEVEN

Seks is de manier waarop de mensheid haar eigen toekomst creëert doordat er kinderen worden geboren en gezinnen worden gevormd. Seks kan een bron zijn van veel vreugde en geluk; de natuur heeft dat zo bedoeld om de mensheid te laten voortbestaan. Maar als seks wordt misbruikt, eist dat vaak een zware tol; zo heeft de natuur het blijkbaar ook bedoeld.

3-1. *W*ees trouw aan uw partner.

Iemands voortbestaan kan ernstig geschaad worden door ontrouw van zijn of haar partner. In de geschiedenis en in de kranten zijn volop voorbeelden te vinden van de heftige emoties die door ontrouw worden opgeroepen. Een schuldgevoel is daarbij nog het minste van alle kwaad. Jaloezie en wraak zijn grotere monsters, want je weet maar nooit wanneer ze de kop zullen opsteken. Het klinkt allemaal wel mooi als men het heeft over “modern zijn”, “niet geremd zijn” en “begrip tonen”, maar al dat gepraat kan levens die verwoest zijn, niet weer goedmaken. Een “schuldgevoel” is lang niet zo scherp als een mes in je rug of gemalen glas in je soep.

Bovendien is er ook nog de kwestie van gezondheid. Als je van je partner geen trouw verlangt, dan stel je je bloot aan ziekten. Men heeft even gedacht dat alle geslachtsziekten waren bedwongen. Inmiddels weet men wel beter. Er bestaan nu ongeneeslijke vormen van dergelijke ziekten.

De problemen van seksueel wangedrag zijn natuurlijk niet nieuw. Het boeddhisme, de machtige

9. **losbandig:** wordt gezegd van iemand die zich niet aan morele regels houdt of die losse, oppervlakkige seksuele relaties heeft.

religie uit India, verdween daar in de zevende eeuw. Volgens haar eigen geschiedschrijvers was seksuele losbandigheid in haar kloosters daarvan de oorzaak. In onze eigen tijd zien we ook dat een organisatie, of die nu commercieel is of van andere aard, de mist ingaat als in die organisatie seksuele losbandigheid de overhand krijgt. Gezinnen vallen uiteen door ontrouw, hoe beschaafd hun discussies erover ook mogen zijn.

Toegeven aan een moment van verlangen kan leiden tot levenslang verdriet. Zorg dat dit bij de mensen om u heen doordringt en bescherm uw eigen gezondheid en geluk.

Seks is een belangrijke stap op de weg naar geluk en vreugde. Er is niets verkeerd aan als het samengaat met trouw en fatsoen.

Talk to us
CLICK HERE

4. HOUD VAN KINDEREN EN HELP HEN

De kinderen van vandaag vormen de beschaving van morgen. Maar als je tegenwoordig een kind de wereld in stuurt lijkt het wel alsof je het kind in een tijgerkooi zet. Kinderen kunnen hun omgeving¹⁰ nog niet aan; ze hebben daar nog niet echt de middelen voor. Ze hebben liefde en hulp nodig om het te redden.

De opvoeding van kinderen blijft een gevoelige kwestie. Er zijn bijna net zoveel theorieën over hoe je een kind wel of niet moet opvoeden als er ouders zijn. Maar als je het verkeerd doet, kan daar veel ellende uit voortkomen; het kan je zelfs later in je eigen leven nog problemen bezorgen. Sommige ouders proberen hun kinderen net zo op te voeden als ze zelf zijn opgevoed, anderen proberen precies het tegenovergestelde te doen, en er zijn ook veel ouders die vinden dat je kinderen helemaal vrij moet laten. Geen van deze methoden garandeert succes. De laatste methode is gebaseerd op het materialistische¹¹ denkbeeld dat de ontwikkeling van het kind net zo verloopt als de evolutie¹² van de mens, en dat “het zenuwgestel” van het kind op de een of andere onverklaarbare, magische manier zal “rijpen” als het kind ouder wordt; het resultaat zou dan een volwassene zijn die goede morele principes heeft en zich goed gedraagt. Hoewel die theorie gemakkelijk te weerleggen is – kijk maar naar het grote aantal criminelen van wie het zenuwgestel op de een of andere manier niet “gerijpt” is – heeft zij toch

10. **de omgeving:** wat je om je heen hebt; de materiële dingen om je heen; de plaats of het gebied waar je leeft; de levende wezens met wie je samenleeft, en de voorwerpen, de ruimten en de invloeden waartussen je leeft, ongeacht of die dichtbij of ver weg zijn.

11. **materialistisch:** volgens het idee dat er niets anders bestaat dan stoffelijke zaken.

12. **evolutie:** een verandering die geleidelijk plaatsvindt. Volgens een oude theorie hebben alle planten en dieren zich ontwikkeld uit eenvoudiger levensvormen en hebben zij vorm gekregen door hun omgeving in plaats van geschapen te zijn volgens een hoger plan.

geleid tot een luie manier van kinderen opvoeden die enigszins populair is geworden; de toekomst van de beschaving en uw verdere bestaan zijn daar niet mee gediend.

Een kind lijkt wel wat op een onbeschreven blad. Als je er de verkeerde dingen op schrijft, geeft het de verkeerde dingen weer. Maar in tegenstelling tot een blad, kan een kind zelf beginnen te schrijven en herhaalt dan gewoonlijk wat er al geschreven stond. Het probleem wordt nog ingewikkelder, want hoewel de meeste kinderen in staat zijn tot heel fatsoenlijk gedrag, komen sommige kinderen ter wereld met een geestelijke afwijking en zijn sommige tegenwoordig zelfs bij hun geboorte al verslaafd aan drugs. Maar zulke situaties komen gelukkig niet zo vaak voor.

We doen er geen goed aan te proberen een kind maar te paaien met een overdaad aan speelgoed en andere dingen, of het in de watten te leggen en tegen van alles en nog wat te beschermen; dat kan behoorlijk rampzalige gevolgen hebben.

We moeten ook beslissen wat we proberen het kind te laten worden. Verschillende factoren spelen hierbij een rol: a) wat het kind in wezen *kan* worden op grond van zijn of haar aanleg en natuurlijke vermogens; b) wat het kind zelf graag wil worden; c) wat wij het kind graag willen laten worden; d) wat de beschikbare middelen zijn. Maar ongeacht waar je op uitkomt bij dit alles, denk eraan dat het kind *niet* goed zal kunnen redden in het leven als het uiteindelijk niet leert op eigen benen te staan en leert zich heel goed aan morele principes te houden. Anders is het eindresultaat zo goed als zeker een last voor iedereen, ook voor het kind zelf.

Wat onze gevoelens voor een kind ook zijn, we moeten er wel aan denken dat het zich op de lange

duur niet goed zal kunnen handhaven als we het niet met beide benen op de weg naar zelfhandhaving hebben gezet. Het is echt geen toeval als een kind het verkeerde pad opgaat: de samenleving van tegenwoordig is er perfect op ingericht om kinderen te laten mislukken.

Het zal enorm helpen als we ervoor kunnen zorgen dat kinderen de leefregels¹³ uit dit boekje begrijpen en ermee instemmen ze te volgen.

Wat meestal wel goed werkt, is gewoon te proberen een vriend te zijn voor het kind. Een kind heeft nu eenmaal absoluut vrienden nodig. Probeer erachter te komen wat de werkelijke problemen van het kind zijn en probeer ze te helpen oplossen zonder overigens de oplossingen waar het kind zelf mee komt, meteen van tafel te vegen. Observeer kinderen – en dat geldt ook voor baby's. Luister naar wat kinderen u over hun leven te vertellen hebben. Sta toe dat zij met iets helpen – als u dat niet doet, raken ze overweldigd door het gevoel dat ze u iets verplicht¹⁴ zijn en dat gevoel zullen ze vervolgens weer bij zichzelf moeten wegdrücken.

Het zal het kind flink vooruit helpen als u ervoor kunt zorgen dat het deze weg naar een gelukkig leven begrijpt en ermee instemt, en dat het zich eraan houdt. Dat kan een enorme, positieve invloed hebben op het verdere leven van het kind – en op het uwe.

Een kind kan zich echt niet redden als het geen liefde krijgt. De meeste kinderen geven trouwens de liefde die ze ontvangen, weer dubbel en dwars terug.

De weg naar het geluk bewandelen betekent ook: van kinderen houden en hen helpen, vanaf hun geboorte tot aan het begin van hun volwassenheid.

13. **leefregels:** uitspraken of uiteenzettingen die adviezen of beschrijvingen geven over een of meer principes of over een manier van handelen of zich gedragen; richtlijnen die bedoeld zijn

14. **iemand iets verplicht zijn:** de omstandigheid of het feit dat je een ander iets verschuldigd bent als vergoeding voor gunsten of dingen of verzorging die je hebt ontvangen.

5. TOON RESPECT¹⁵ VOOR UW OUDERS EN HELP HEN

In de ogen van een kind zijn ouders soms moeilijk te begrijpen. Natuurlijk zijn er verschillen tussen de generaties, maar dat hoeft eerlijk gezegd geen onoverkomelijke barrière te zijn. Als je zwak bent, is het verleidelijk om je heil te zoeken in leugens en uitvluchten en dat is het nu juist waardoor er een muur wordt opgetrokken.

Kinderen zijn best in staat om meningsverschillen met hun ouders bij te leggen. Vooraleer men begint teroepen, kan men minstens een poging doen om de zaak rustig te bespreken. Als een kind oprecht en eerlijk is, kan het niet anders of er wordt naar hem geluisterd. Het is vaak echt wel mogelijk tot een compromis¹⁶ te komen waardoor er van beide kanten begrip komt en overeenstemming bereikt kan worden. Het is niet altijd makkelijk om goed met anderen op te schieten, maar we zouden het wel moeten proberen.

We mogen niet over het hoofd zien dat ouders bijna altijd handelen vanuit een sterk verlangen om te doen wat volgens hen het beste is voor hun kinderen.

Kinderen zijn hun ouders dank verschuldigd omdat ze hen hebben grootgebracht – als ze hen inderdaad hebben grootgebracht. Hoewel sommige ouders zo gesteld zijn op hun

onafhankelijkheid dat ze geen tegenprestatie willen accepteren, zal er toch vaak een tijd komen dat het de beurt is van de jongere generatie om zorg te dragen voor hun ouders.

15. **respect tonen:** eerbied en waardering tonen; hoffelijk behandelen.

16. **een compromis sluiten:** een meningsverschil of een verschil in belangen bijleggen, waarbij ieder van de betrokkenen op bepaalde punten toegeeft en op andere punten voet bij stuk houdt, totdat er wederzijds overeenstemming is bereikt.

Wat er ook gebeurd is, wij moeten in gedachten houden dat onze ouders de enige ouders zijn die we hebben. En als zodanig behoren we onder alle omstandigheden respect voor hen te tonen en hen te helpen.

Tot de weg naar het geluk hoort ook dat u op goede voet staat met uw ouders of met degenen door wie u bent opgevoed.

6. GEEF HET GOEDE VOORBEELD¹⁷

Ieder mens beïnvloedt¹⁸ een groot aantal andere mensen. Die invloed¹⁹ kan goed zijn, of slecht.

Als u volgens de raadgevingen in dit boekje leeft, geeft u anderen het goede voorbeeld.

Het kan niet anders of de mensen in uw omgeving worden daardoor beïnvloed, wat ze ook zeggen.

Als er mensen zijn die proberen u ervan af te houden, dan doen ze dat omdat ze u eigenlijk kwaad toewensen of omdat ze op hun eigen belang uit zijn. Maar diep in hun hart zullen ze respect voor u hebben.

En op de lange duur zullen uw eigen overlevingskansen beter worden, omdat anderen door uw invloed minder gevaar zullen gaan opleveren. En zo zijn er nog andere voordelen.

Onderschat het effect niet dat u op anderen kunt hebben door gewoon de raadgevingen uit dit boekje naar voren te brengen en zelf het goede voorbeeld te geven.

Een van de vereisten op de weg naar een gelukkig leven is anderen het goede voorbeeld te geven.

17. **voorbeeld:** (hier) iemand die of iets wat het waard is om nagebootst of nagevolgd te worden; een maatstaf, een model.

18. **beïnvloeden:** uitwerking hebben op.

19. **invloed:** uitwerking, effect.

7. STREEF ERNAAR OVEREENKOMSTIG DE WAARHEID²⁰ TE LEVEN

Valse gegevens kunnen tot gevolg hebben dat we domme fouten maken. Ze kunnen zelfs verhinderen dat we de juiste gegevens in ons opnemen.

We kunnen de problemen van het leven alleen oplossen als we over de juiste gegevens beschikken.

Als de mensen om ons heen leugens vertellen, worden we op een koers gezet waarop we fouten maken en waarop onze overlevingskansen achteruitgaan.

Valse gegevens kunnen afkomstig zijn uit vele bronnen: van scholen en universiteiten, uit je sociale omgeving, van beroepsgroepen.

Veel mensen willen dat we bepaalde dingen geloven, alleen maar omdat het in hun eigen straatje past.

Datgene is *waar*, wat waar is voor *u*.

Niemand heeft het recht u gegevens op te dringen en u te dwingen die te geloven. Als het volgens u niet waar is, is het niet waar.

Trek uw eigen conclusies, accepteer datgene wat voor u waar is en verwerp de rest. Niets is ellendiger dan te moeten leven in de chaos van leugens.²¹

20. **de waarheid:** datgene wat overeen komt met feiten en observaties; de logische antwoorden die je hebt gevonden nadat je alle feiten en gegevens hebt bekeken; een conclusie die gebaseerd is op bewijs en die niet beïnvloed is door verlangens, of door een of andere autoriteit (deskundige of zogenaamde deskundige), of door vooroordelen; een onontkoombaar feit, hoe je er ook aan gekomen bent.

21. **leugens:** valse beweringen of stukjes onjuiste informatie die opzettelijk worden voorgesteld alsof ze waar zijn; een onwaarheid; alles wat bedoeld is om te bedriegen of een verkeerde indruk te wekken.

7-1. *V*ertel geen leugens die schade toebrengen.

Dergelijke leugens komen voort uit angst, kwade wil of afgunst. Ze kunnen mensen tot wanhoopsdaden brengen. Ze kunnen levens verwoesten. Ze creëren een soort valkuil waarin zowel de leugenaar als zijn slachtoffer terecht kunnen komen. Ze kunnen leiden tot chaos, zowel in persoonlijke relaties als in de samenleving als geheel. Er zijn heel wat oorlogen uitgebroken tengevolge van leugens.

We moeten leren in voorkomende gevallen leugens op te merken en ze te verwerpen.

7-2. *L*eg geen valse getuigenis af.

Er staan aanzienlijke straffen op als iemand onder ede een verklaring of getuigenis aflegt van onware “feiten”. Het wordt “meined” genoemd; er zijn zware straffen aan verbonden.

*De weg naar het geluk loopt parallel
aan de weg naar de waarheid.*

8. MAAK U NIET SCHULDIG AAN MOORD²²

Vanaf het begin van de oudheid tot op de dag van vandaag geldt er bij de meeste volkeren een verbod op het plegen van een moord; overal staan er zware straffen op. Er is aan dit verbod ook wel eens een ruimere betekenis gegeven door te zeggen: “Gij zult niet doden”, maar volgens een latere vertaling van het betreffende boek hoort er te staan: “Gij zult niet moorden.”

Er is een aanzienlijk verschil in betekenis tussen de woorden *doden* en *moorden*. Een verbod om wie of wat dan ook te doden zou zelfverdediging ontoelaatbaar maken; het zou ertoe kunnen leiden dat het ongeoorloofd is een slang onschadelijk te maken die op het punt staat een baby aan te vallen; het zou een volk ertoe verplichten uitsluitend plantaardig voedsel te eten. U kunt ongetwijfeld heel wat voorbeelden vinden van de problemen die zouden kunnen ontstaan door een verbod om wie of wat dan ook te doden.

“Moord” is echter iets heel anders. Dat betekent per definitie: “de door een ander gepleegde onrechtmatige daad van het doden van een (of meer) mens(en), in het bijzonder als het met voorbedachten rade gebeurt”. Het is duidelijk dat er in deze tijd van gewelddadige wapens maar al te gemakkelijk een moord kan worden gepleegd. Maar we kunnen geen normaal bestaan leiden in een samenleving waarin wijzelf of onze familie of vrienden zijn overgeleverd aan de genade van lieden die in het wilde weg mensen om het leven brengen.

Terecht wordt in de samenleving de hoogste

22. **moord**: de door een ander gepleegde onrechtmatige daad van het doden van een (of meer) mens(en), in het bijzonder met voorbedachten rade (met de opzet het te doen).

prioriteit gegeven aan het voorkómen en bestraffen van moord.

Er zijn domme, kwaadwillige en krankzinnige mensen die proberen hun echte of ingebeelde problemen op te lossen door te moorden. En van sommigen is het bekend dat ze ook zonder enige reden aan het moorden slaan.

Steun ieder programma dat aantoonbaar effectief is bij de aanpak van deze bedreiging van de mensheid, en zet u daarvoor in. Uw eigen leven zou er weleens van af kunnen hangen.

*Moord op uw vrienden of familieleden,
of zelf vermoord worden, hoort niet
thuis op de weg naar het geluk.*

9. DOE NIETS WAT ONRECHTMATIG IS

“Onrechtmatige daden” zijn daden die krachtens officiële reglementen of wetten verboden zijn.

Wetten en reglementen worden geformuleerd door bewindvoerders, wetgevende instanties en rechters. Doorgaans worden ze vastgelegd in wetboeken. In een goed geregelde samenleving worden ze uitgegeven en algemeen bekendgemaakt. In een onduidelijk geregelde samenleving – waarin vaak ook veel misdaad heerst – moet je een advocaat raadplegen of er speciaal in geschoold zijn om alle wetten te kennen; toch wordt er in een dergelijke samenleving gezegd dat “onbekendheid met de wet geen excuus is als je de wet overtreedt”.

Het behoort echter wel degelijk tot de verantwoordelijkheden van ieder lid van de samenleving, jong of oud, om te weten wat er in die samenleving wordt verstaan onder een “onrechtmatige daad”. Je kunt dat te weten komen door het aan anderen te vragen; er zijn ook bibliotheken waar je het kunt opzoeken.

Als je niet gehoorzaamt aan een alledaags gebod, zoals “ga naar bed”, wordt dat natuurlijk niet gezien als een “onrechtmatige daad”. Een onrechtmatige daad is een daad die ertoe kan leiden dat je door de gerechtelijke instanties of de gemeenschap wordt bestraft: je kunt aan de kaak worden gesteld²³ door de propagandamiddelen²⁴ van de gemeenschap, en je kunt

23. **aan de kaak** gesteld worden: in het openbaar blootgesteld worden aan spot, minachting of belediging.

24. **propaganda**: het verspreiden van ideeën, informatie of geruchten om je eigen zaak te bevorderen en/of die van een ander te benadelen, vaak zonder acht te slaan op de waarheid; het doorspelen van leugens aan de pers of ze op radio en TV brengen zodat iemand bij een rechtszaak schuldig zal worden bevonden; het valselijk schaden van iemands reputatie zodat er niet naar hem geluisterd zal worden; propagandist: een persoon of groep die propaganda samenstelt of verspreidt.

beboet worden en zelfs gevangen worden gezet door de rechterlijke macht.

Als iemand iets doet wat onrechtmatig is, of het nu gaat om een gering of een ernstig feit, stelt hij zich bloot aan tegenacties van de staat. Het maakt niet uit of je wel of niet betrappt wordt; als je iets doet wat onrechtmatig is, maak je jezelf kwetsbaar.

Bijna elk waardevol doel dat je nastreeft, kan met volkomen rechtmatige middelen bereikt worden. De “onrechtmatige” weg is een gevaarlijke en tijdrovende sluiproute. De zogenaamde voordelen die je dacht te kunnen behalen door het plegen van een onrechtmatige daad, blijken meestal de moeite niet waard te zijn.

De staat en de overheid gaan doorgaans te werk als een tamelijk gedachteloos apparaat. Ze bestaan en functioneren op basis van wetten en wetboeken. Ze zijn erop ingericht om met harde hand, via hun eigen kanalen, onrechtmatige daden de kop in te drukken. Als zodanig kunnen ze een onverzoenlijke²⁵ vijand zijn die onvermurwbaar²⁶ is tegenover “onrechtmatige daden”. Of iets terecht is of onterecht telt niet mee als je te maken krijgt met wetten en wetboeken. Alleen de wet telt.

Als u weet of merkt dat de mensen om u heen “onrechtmatige daden” plegen, behoort u al het mogelijke te doen om hen daarvan af te brengen. Ook al bent u zelf niet medeplichtig, toch kunt u er onder te lijden hebben. De boekhouder van het bedrijf vervalst bijvoorbeeld de boeken. Door de opschudding die daaruit voort kan komen, kan het bedrijf failliet gaan en kunt u uw baan kwijtraken.

25. **onverzoenlijk**: niet openstaand voor argumenten, of voor kalmerende of verzachtende woorden; meedogenloos; onbarmhartig.

26. **onvermurwbaar**: hard; niet vergevingsgezind; halsstarrig; niet toegevend; elke andere mening afwijzend.

Door dat soort gebeurtenissen kunnen uw eigen voortbestaansmogelijkheden sterk worden beïnvloed.

Van welke groep u ook deel uitmaakt, dring erop aan dat de eventuele wetten waaraan die groep onderworpen is, in een eenvoudige en duidelijke vorm worden gepubliceerd, zodat het mogelijk is om die te kennen. Als er langs politieke weg wettelijk toegestane pogingen worden ondernomen om de wetten die voor die groep gelden, te vereenvoudigen, te verduidelijken en te ordenen, geef daar dan uw steun aan. Houd u aan het principe dat alle mensen voor de wet gelijk zijn. In de tijd en de omstandigheden waarin dat principe naar voren werd gebracht – de dagen van een tirannieke²⁷ aristocratie²⁸ – was het een van de grootste sociale verbeteringen in de geschiedenis van de mensheid; dit principe mag niet uit het oog worden verloren.

Zie erop toe dat zowel kinderen als volwassenen op de hoogte worden gesteld van wat “rechtmatig” en wat “onrechtmatig” is, en laat merken, al is het maar door uw wenkbrauwen te fronsen, dat u “onrechtmatige daden” afkeurt.

Ook al worden degenen die ze begaan misschien niet “gepakt”, toch komen ze zwakker te staan tegenover de macht van de staat.

De angst dat iemand “erachter zal komen” gaat niet samen met de weg naar een gelukkig leven.

27. **tiranniek:** gebruikmakend van wrede, onrechtvaardige en absolute macht; verpletterend; onderdrukkend; hardvochtig; harteloos.

28. **aristocratie:** regeringsvorm waarbij de macht in handen is van een klein aantal mensen die speciale voorrechten en een hoge rang of positie hebben; heerschappij door enkele uitverkorenen die boven de wet staan; een groep mensen die vanwege geboorte of positie “superieur zijn aan alle andere mensen” en die de wet kunnen stellen en van toepassing verklaren voor anderen, maar die menen dat zij zelf niet onder deze wetten vallen.

10. STEUN UW REGERING ALS DIE IS OPGEZET TEN BEHOEVE VAN DE GEHELE BEVOLKING EN ALS ZODANIG FUNCTIONEERT

*G*wetenloze en kwaadwillige mensen en groeperingen kunnen zich meester maken van de regeringsmacht en die voor hun eigen doeleinden gebruiken.

Een samenleving met een overheid die uitsluitend georganiseerd en geleid wordt ten behoeve van mensen en groeperingen die op eigenbelang uit zijn, houdt niet lang stand. Dit brengt de toekomst van iedereen in het land in gevaar; zelfs degenen die zelf deel uitmaken van die regering, komen erdoor in gevaar. In de geschiedenis zijn talloze voorbeelden te vinden van regeringen die zo ten onder zijn gegaan.

Verzet tegen een dergelijke regering leidt meestal alleen maar tot nog meer geweld.

Maar we kunnen wel een waarschuwende stem laten horen als er van dit soort misstanden sprake is. En we hoeven een dergelijke regering niet actief te steunen; zonder iets te doen dat onrechtmatig is, kunnen we uiteindelijk toch een hervorming tot stand brengen, door eenvoudigweg niet verder mee te werken. Op het moment dat dit wordt geschreven, zijn er al verscheidene regeringen op deze wereld hun macht aan het verliezen, alleen maar doordat hun onderdanen stilzwijgend hun ongenoegen laten blijken door eenvoudig niet meer mee te werken. Die regeringen lopen gevaar: het kleinste beetje tegenspoed op het verkeerde moment kan hen al ten val brengen.

Wanneer het daarentegen duidelijk is dat de regering hard aan het werk is voor al haar onderdanen, en niet voor een of andere belangengroep of voor een

krankzinnig geworden dictator, dan moeten we haar tot het uiterste steunen.

Er bestaat een onderwerp dat “regeren” heet. Maar het vak “maatschappijleer” zoals het op scholen wordt onderwezen, behandelt voornamelijk hoe het huidige overheidsapparaat in elkaar zit. Het eigenlijke onderwerp, “regeren”, is onder verschillende benamingen te vinden: staathuishoudkunde, filosofie en geschiedenis van de politiek, politieke wetenschappen, enzovoort. Het hele onderwerp “regeren”, in theorie en praktijk, kan heel exact zijn, bijna net zo exact als een technische wetenschap. Als u graag een betere regering wilt hebben, een die geen moeilijkheden veroorzaakt, doe dan het voorstel dat er al op jonge leeftijd onderwijs wordt gegeven in dit vak. U kunt er ook zelf wat meer over gaan lezen; het onderwerp is niet erg moeilijk, zolang u de moeilijke woorden maar opzoekt.

Per slot van rekening zijn het de burgers en hun vertegenwoordigers die voor hun land zweten, vechten en bloeden – een regering en een overheid kunnen niet bloeden, zij kunnen niet eens glimlachen; zij bestaan bij de gratie van het idee dat de mensen ervan hebben. Leven zit alleen in de individuele persoon – in *u*.

De weg naar het geluk is moeilijk te volgen als zij overschaduwed wordt door de onderdrukking die een tirannie met zich meebrengt. Maar welwillende regeringen en overheden, die opgezet zijn en functioneren ten behoeve van de gehele bevolking, staan erom bekend dat zij de weg wel kunnen effenen. Als we zo'n regering en overheid hebben, verdienen zij onze steun.

II. BRENG MENSEN VAN GOEDE WIL²⁹ GEEN SCHADE TOE

*H*oewel kwaadwillige mensen beweren dat iedereen slecht is, zijn er toch ook veel goede mannen en vrouwen op de wereld. Misschien hebt u wel het geluk gehad er een aantal persoonlijk te kennen.

In feite wordt de samenleving draaiende gehouden door mannen en vrouwen die van goede wil zijn. De mensen die openbare functies bekleden, de volksvertegenwoordigers, degenen die in particuliere bedrijven hun werk doen, zij zijn allemaal voor het merendeel mensen van goede wil. Als ze dat niet zouden zijn, waren ze allang opgehouden zich dienstbaar te maken voor anderen.

Zulke mensen kunnen gemakkelijk worden aangevallen; het is nu juist hun eigen fatsoen dat hen ervan weerhoudt zichzelf al te veel te beschermen. Toch is het voortbestaan van het merendeel van de bevolking afhankelijk van deze mensen.

De gewelddadige crimineel, de fanatieke propagandist en de sensatiebeluste media, zij leiden allemaal onze aandacht gemakkelijk af van het keiharde, alledaagse feit dat de samenleving sowieso niet zou kunnen functioneren zonder mensen van goede wil. Zij zorgen voor de veiligheid op straat, zij onderwijzen onze kinderen, zij gaan rond met de thermometer, zij blussen branden en spreken op rustige toon verstandige woorden; we zien maar al te gemakkelijk over het hoofd dat het de mensen van

29. **wil:** (in de betekenis die het hier heeft) gedrag of houding tegenover anderen; gezindheid; in de traditionele zin worden met "mensen van goede wil" diegenen bedoeld die hun medemensen welgezind zijn en hen daadwerkelijk helpen.

goede wil zijn die ervoor zorgen dat de samenleving blijft draaien en ervoor zorgen dat de mens op deze aardbol in leven blijft.

Toch staan zulke mensen soms bloot aan agressie; het is dan ook hard nodig dat er straffe maatregelen worden voorgesteld en doorgevoerd om hen te verdedigen en ervoor te zorgen dat hun geen schade wordt toegebracht, want ons eigen voortbestaan en dat van onze familieleden en vrienden is van hen afhankelijk.

De weg naar het geluk is veel makkelijker te volgen als we mensen van goede wil steunen.

12. BESCHERM³⁰ EN VERBETER UW OMGEVING

12-1. *V*erzorg uw uiterlijk.

Sommige mensen staan er vaak niet bij stil – omdat ze niet de hele dag naar zichzelf hoeven te kijken – dat ze medebepalend zijn voor de aanblik van de omgeving en de indruk die anderen maken. En sommigen hebben niet in de gaten dat anderen hen beoordelen op hun uiterlijk.

Kleding kan duur zijn, maar het is niet moeilijk om aan zeep en andere middelen te komen waarmee je jezelf en je kleding kunt verzorgen. Het valt niet altijd mee om daar een bepaalde handigheid in te krijgen maar het valt allemaal best wel te leren.

In sommige ongeciviliseerde of erg gedegeneerde samenlevingen kan het zelfs mode zijn om er zo afzichtelijk mogelijk uit te zien. Maar dat is eigenlijk een teken van gebrek aan zelfrespect.

Van sporten en werken kun je er soms vies en slordig uit gaan zien. Maar dat betekent niet dat je je daarna niet hoeft op te knappen. Sommige werklui in Engeland en andere delen van Europa weten bijvoorbeeld zelfs tijdens hun werk in hun uiterlijk toch een zekere stijl te bewaren. En het is opvallend dat sommige topsporters er toch netjes uitzien, ook al zijn ze druiptnat van het zweet.

Wanneer je omgeving ontsierd wordt door mensen die er onverzorgd uitzien, kan dat, bijna zonder dat je het zelf merkt, deprimerend werken op je moreel.³¹

Moedig de mensen om u heen aan er goed uit te zien door hun een complimentje te geven als ze daar in geslaagd zijn, of, wanneer dat niet het geval is, door hen op een vriendelijke manier bij hun problemen te helpen. Dat zou hun zelfrespect ten goede kunnen komen, en ook hun moreel.

30. **beschermen**: beschadiging voorkómen; beveiligen.

31. **het moreel**: de mentale en emotionele houding van een persoon of groep; een gevoel van welzijn; de bereidheid om iets voor elkaar te krijgen; het gevoel dat je een gemeenschappelijk doel hebt.

12-2. **Zorg voor uw eigen ruimten.**

Als mensen hun eigendommen en hun woon- en werkruimten niet op orde houden, kan dat doorwerken op die van uzelf.

Als mensen niet in staat lijken te zijn om voor hun eigen spullen en hun eigen omgeving te zorgen, wijst dat erop dat ze het gevoel hebben niet werkelijk thuis te horen in die omgeving en niet werkelijk de eigenaar te zijn van hun spullen. In hun jeugd waren er dan te veel waarschuwingen en voorwaarden verbonden aan de dingen die ze “kregen”, of hun eigen dingen werden hun afgepakt door broers, zusjes of ouders. En misschien hadden ze ook nog het gevoel dat ze niet welkom waren.

De bezittingen, de woon- en werkruimten en de voertuigen van zulke mensen zien eruit alsof ze niet echt iemands eigendom zijn. Erger nog, soms lijken mensen zelfs hun woede uit te leven op bezittingen. Vandalisme³² is daar een uiting van: huizen, treinen of auto's die “niemands bezit zijn”, worden in korte tijd volledig vernield.

Degenen die huizen bouwen en proberen te onderhouden voor de lagere-inkomensgroepen, worden vaak totaal moedeloos van het tempo waarmee die huizen in verval raken. Arme mensen bezitten per definitie weinig of niets. Behalve dat ze zich op allerlei manieren in het nauw gebracht voelen, krijgen ze ook het gevoel dat ze er niet bij horen.

Maar of mensen nu arm of rijk zijn, en wat voor redenen ze ook hebben, wanneer ze niet goed voor hun eigendommen en hun woon- en werkruimten zorgen, kunnen ze wanorde scheppen voor de mensen in hun omgeving. U kunt zich daarvan vast wel voorbeelden voor de geest halen.

Als je zulke mensen vraagt wat ze nu eigenlijk echt bezitten in het leven, en of ze het gevoel hebben dat ze

32. **vandalisme:** de moedwillige en kwaadaardige vernieling van openbare of particuliere eigendommen, vooral van dingen die mooi of kunstzinnig zijn.

werkelijk thuishoren in hun omgeving, dan zul je een aantal verrassende antwoorden krijgen. En je zult hen nog enorm geholpen hebben ook.

Orde brengen in je bezittingen en in je woon- en werkruimten is een kunst die kan worden aangeleerd. Het kan voor iemand bijvoorbeeld een volkomen nieuwe gedachte zijn dat een voorwerp na gebruik teruggelegd behoort te worden op dezelfde plaats als waar het vandaan is gehaald, zodat het weer terug te vinden is; sommige mensen besteden wel de helft van hun tijd aan het opzoeken van allerlei dingen. Als je wat tijd besteedt om op orde te komen, kan dat tot voordeel hebben dat je werk sneller gaat; orde scheppen is echt niet zo'n tijdverspilling als sommigen denken.

Om uw eigen bezittingen en uw woon- en werkomgeving te beschermen, moet u ook anderen ertoe brengen voor hun eigen bezittingen en omgeving te zorgen.

12-3. *Help mee goed voor onze planeet te zorgen.*

Het idee dat we allemaal medeverantwoordelijk zijn voor onze planeet en dat we allemaal kunnen en moeten meehelpen om er goed voor te zorgen, lijkt misschien heel ver te gaan, en voor sommigen is het misschien niet realistisch. Maar in deze tijd is het nu eenmaal zo dat wat er aan de andere kant van de wereld gebeurt – hoe ver dat ook weg is – van invloed kan zijn op wat er bij ons thuis gebeurt.

Recente ontdekkingen – het resultaat van ruimtesondes naar Venus – hebben aangetoond dat onze eigen wereld zodanig aangetast zou kunnen worden dat er geen leven meer op mogelijk is. En dat zou misschien al tijdens ons huidige leven kunnen gebeuren.

Als we te veel bossen kappen en te veel rivieren en zeeën vervuilen, en als we de dampkring te zeer aantasten, dan is het met ons gedaan. De temperatuur kan oplopen tot het aardoppervlak gloeiend heet is, de

regen kan in zwavelzuur veranderen. Alles wat leeft zou dan kunnen sterven.

Je zou kunnen zeggen: "Ook al is dat waar, wat kan ik daar dan nog aan doen?" Wel, al kijk je alleen maar afkeurend als mensen iets doen wat schadelijk is voor de planeet, dan doe je er al iets aan. Als je al alleen maar van mening bent dat het gewoon niet goed is om een puinhoop te maken van de planeet en die mening ook uitspreekt, dan doe je al iets.

Goed voor de planeet zorgen begint in je eigen voortuin. Maar het strekt zich ook uit over de buurt waar je doorheen komt om naar school of naar je werk te gaan. En het slaat bijvoorbeeld ook op de plaatsen waar je picknickt of op vakantie gaat. Afval achterlaten, waardoor het land en de watervoorraden vervuild raken, of onvoorzichtig zijn met vuur bij dor kreupelhout, dat zijn dingen waaraan je niet hoeft mee te doen en waar je, op momenten dat je toch niets om handen hebt, iets positiefs aan zou kunnen doen. Een boom planten, bijvoorbeeld, kan heel onbeduidend lijken, maar het is toch al iets.

In sommige landen zitten oudere mensen en werklozen niet zomaar hun tijd te verdoen en weg te kwijnen; ze worden ingezet om voor tuinen, parken en bossen te zorgen, afval op te rapen en de wereld wat mooier te maken. Er is geen gebrek aan hulpbronnen om voor de planeet te zorgen, maar daar wordt meestal niets mee gedaan. Denk maar eens aan het Civilian Conservation Corps (Burger Natuurbehoud Corps)³³ dat in de jaren dertig van de 20e eeuw in de Verenigde Staten werd opgezet om werkloze ambtenaren en jongeren de gelegenheid te geven hun energie nuttig te maken; dat was een van de weinige projecten, zo niet het enige, dat in die tijd van economische malaise veel meer voor de staat heeft opgeleverd dan eraan uitgegeven was. Het C.C.C. heeft uitgestrekte gebieden met nieuwe bossen beplant en andere waardevolle dingen gedaan en daarmee

33. **corps**: een groep mensen die zich verenigd hebben met een bepaald doel of om een bepaalde reden.

werd er goed gezorgd voor dat deel van de planeet dat door de Verenigde Staten wordt ingenomen. Helaas bestaat het C.C.C. niet meer. Maar we kunnen op zijn minst onze mond opendoen en zeggen dat zulke projecten de moeite waard zijn, en we kunnen volksvertegenwoordigers en organisaties steunen die zich bezighouden met de zorg voor het milieu.

Er is geen gebrek aan technologie.³⁴ Maar technologie en de toepassing ervan kosten geld. Er kan echter geld beschikbaar komen als er een verstandig economisch beleid wordt gevoerd, met beleidsregels die niet voor iedereen een straf betekenen. Zulke beleidsregels bestaan.

Er is veel dat we kunnen doen om mee te helpen aan de zorg voor de planeet. Het begint met het idee dat we er inderdaad iets aan moeten doen. De volgende stap is dat we ook anderen op het idee brengen dat ze er iets aan moeten doen.

De mens heeft het zover gebracht dat hij over de mogelijkheden beschikt om de planeet te vernietigen. Hij moet nu zover worden gebracht dat hij in staat is de nodige maatregelen te nemen om haar te redden en weet welke maatregelen dat moeten zijn. Het gaat per slot van rekening om datgene waar we op staan.

Als anderen niet meehelpen om het milieu te beschermen en te verbeteren, zouden we wel eens geen vaste grond meer onder onze voeten kunnen hebben om de weg naar het geluk te bewandelen.

34. **technologie:** de toepassingsmethoden van een tak van kunst of wetenschap.

13. MAAK U NIET SCHULDIG AAN DIEFSTAL

*A*ls je het eigendomsrecht niet respecteert, dan zijn je eigen bezittingen ook niet veilig.

Iemand die om de een of andere reden niet in staat is geweest op een eerlijke manier aan bezittingen te komen, kan doen alsof toch niemand iets in eigendom heeft. Maar waag het niet zijn schoenen te stelen!

Een dief laat overal raadsels achter: waar is dit gebeven, waar is dat gebeven? De overlast die een dief veroorzaakt, is veel groter dan alleen maar de waarde van de gestolen goederen.

Een dief ziet al die reclame voor allerlei aantrekkelijke artikelen. Een dief is gefrustreerd omdat hij zelf niet in staat is geweest iets te doen dat waardevol genoeg is om er bezittingen mee te verwerven. Een andere dief kan weer gewoon geen weerstand bieden aan een impuls. En allemaal verbeelden ze zich dat ze met stelen iets waardevols in handen krijgen tegen lage kosten. Maar dat is nu juist de moeilijkheid: de kosten. In werkelijkheid betaalt een dief een ongelooflijk hoge prijs. De grootste roofovervallers en dieven uit de geschiedenis hebben voor hun buit betaald met een leven in miserabele schuilplaatsen en gevangenschappen; de momenten dat ze van "het goede leven" konden genieten, waren maar schaars. Hoe groot de hoeveelheid gestolen kostbaarheden ook is, het weegt nooit op tegen zo'n verschrikkelijk lot.

Gestolen goederen dalen enorm in waarde: ze moeten verborgen worden, en je vrijheid wordt er voortdurend door bedreigd. Ook in communistische³⁵

35. **communistic**: te maken hebbend met een samenlevingsvorm waarin wordt gesteld dat alle goederen het eigendom zijn van iedereen.

landen wordt een dief naar de gevangenis gestuurd.

Wie steelt geeft eigenlijk gewoon toe dat hij niet capabel genoeg is om dingen op een eerlijke manier voor elkaar te krijgen, of dat hij niet helemaal normaal is. Vraag maar aan een dief welk van de twee het is; je zult zien dat het óf het een óf het ander is.

*De weg naar het geluk kan niet worden bewandeld
met gestolen goederen.*

14. WEES HET VERTROUWEN VAN ANDEREN WAARD

*A*ls je er niet van op aan kunt dat de mensen in je omgeving betrouwbaar zijn, loop je zelf risico's. Als de mensen op wie je rekt, je laten zitten, kan je eigen leven ontregeld raken en kan zelfs je hele bestaan in gevaar komen.

Wederzijds vertrouwen is de sterkste bouwsteen in een relatie tussen mensen. Als dat ontbreekt, stort het hele gebouw in.

Betrouwbaarheid is een eigenschap die hoog aangeschreven staat. Als je betrouwbaar bent, word je beschouwd als een waardevol mens. Als je het vertrouwen van anderen hebt verloren, bestaat de kans dat men je waardeloos vindt.

We zullen de mensen om ons heen ertoe moeten brengen, te tonen dat ze het vertrouwen van anderen waard zijn. Daardoor zullen ze veel waardevoller worden voor zichzelf en anderen.

14-1. *H*oud u aan uw woord.

Als we iemand iets verzekeren of we doen een belofte, of we verklaren onder ede dat we iets zullen doen, dan moeten we ons daar ook aan houden. Als we zeggen dat we iets gaan doen, dan moeten we het ook doen. Als we zeggen dat we iets niet gaan doen, dan moeten we het ook niet doen.

De achting die we voor een ander hebben is in niet geringe mate gebaseerd op de vraag of die ander zich wel of niet aan zijn woord houdt. Ook ouders zouden bijvoorbeeld verbaasd zijn als ze wisten hoezeer ze in de achting van hun kinderen dalen wanneer ze een belofte niet nakomen.

Mensen die zich aan hun woord houden, worden vertrouwd en bewonderd. Degenen die dat niet doen, worden als oud vuil bekeken. Mensen die hun woord breken, krijgen zelden nog een tweede kans.

Iemand die zich niet aan zijn woord houdt, merkt al gauw dat hij verwickeld raakt en vast komt te zitten in allerlei “garanties” die van hem worden gevraagd en allerlei “restricties” die hem worden opgelegd; hij kan zelfs tot de ontdekking komen dat alle normale betrekkingen met anderen verbroken zijn. Er bestaat geen grondiger manier om jezelf tot een verschoppeling te maken, dan je niet te houden aan de beloften die je hebt gedaan.

We moeten nooit toestaan dat een ander lichtvaardig zijn woord geeft. Maar als hij eenmaal iets beloofd heeft, moeten we erop staan dat hij die belofte ook nakomt. Ons eigen leven kan flink ontregeld raken als we proberen om te gaan met mensen die hun beloften niet nakomen. Het is niet zomaar iets.

De weg naar een gelukkig leven is veel en veel makkelijker te volgen met mensen die we kunnen vertrouwen.

15. KOM UW VERPLICHTINGEN NA

Het valt niet te vermijden dat men zich op zijn levensweg verplichtingen op de hals haalt. Eigenlijk word je al geboren met bepaalde verplichtingen, en die kunnen zich daarna al gauw vermeerderen. Het is geen nieuw of ongewoon denkbeeld dat je je ouders iets verschuldigd bent voor het feit dat ze je op de wereld hebben gebracht en je hebben opgevoed. Het is te waarderen als ouders daar niet méér de nadruk op leggen dan nodig is. Maar het blijven verplichtingen; zelfs kinderen voelen dat. En je krijgt er in de loop van je verdere leven steeds meer verplichtingen bij – tegenover anderen, tegenover vrienden, tegenover de samenleving en zelfs tegenover de wereld.

Je bewijst iemand een uitzonderlijk slechte dienst als je hem niet de gelegenheid geeft om zijn financiële en andere verplichtingen na te komen. De “opstandigheid van de jeugd” ontstaat voor een belangrijk deel doordat anderen nalaten de enige “betaalmiddelen” te accepteren die een baby, een kind of een jongere tot zijn beschikking heeft om te voldoen aan “de last van zijn verplichtingen”. De glimlachjes van een baby, de onhandige pogingen van een kind om te helpen, de adviezen die een jongere probeert te geven of gewoon de pogingen om een goede zoon of dochter te zijn, al die dingen worden gewoonlijk niet opgemerkt of niet geaccepteerd. Misschien missen die pogingen hun doel, en misschien zijn ze niet altijd even doordacht, en ze verflauwen snel, maar als het met dit soort pogingen niet lukt om de enorme schuld in te lossen, kunnen er een oneindig aantal mechanismen of rechtvaardigingen voor in de plaats komen, zoals “eigenlijk ben ik niemand iets schuldig”, “zij waren het

36. **verplichting:** de omstandigheid, het feit of de situatie dat je iemand iets verschuldigd bent als vergoeding voor een speciale gunst of dienst die je hebt ontvangen; een plicht, een overeenkomst, een belofte of welk ander vereiste ook, sociaal, moreel of wettelijk, waardoor je gebonden bent een bepaalde gedragslijn te volgen of te vermijden; het gevoel een ander iets verschuldigd te zijn.

me op zijn minst toch al verschuldigd”, “ik heb er niet om gevraagd om geboren te worden”, “mijn ouders (of voorgeden) deugen niet” en “het leven is toch niet de moeite waard”, om er maar een paar te noemen. En toch blijven de verplichtingen zich opstapelen.

De “last van je verplichtingen” kan verpletterend worden als je geen kans ziet om eraan te voldoen. Er kunnen allerlei persoonlijke of intermenselijke verwarringen uit voortkomen. Als iemand zijn verplichtingen niet kan nakomen, en hij voelt dat hij bepaalde mensen toch iets verschuldigd is – ook al zijn zij zich dat vaak zelf niet bewust – dan laat hij die mensen het mikpunt worden van allerlei onvoorziene reacties van hem.

Je kunt iemand die met het probleem zit van niet nagekomen verplichtingen en onafgeloste schulden, helpen door eenvoudig met hem naar *alle* verplichtingen te kijken die hij zich op de hals heeft gehaald en niet is nagekomen – of het nu morele, sociale of financiële verplichtingen zijn – en zo een manier uit te werken waarop *alles* waaraan hij naar zijn gevoel nog moet voldoen, afgehandeld kan worden.

We behoren iemands pogingen om te voldoen aan nietfinanciële verplichtingen die hij naar zijn gevoel nog moet nakomen, of het nu een kind is of een volwassene, te accepteren. Wat de financiële verplichtingen betreft zouden we moeten meehelpen een voor beide partijen aanvaardbare oplossing te vinden.

Probeer iemand ervan af te houden meer verplichtingen op zich te nemen dan hij kan nakomen of meer schulden te maken dan hij kan afbetalen.

*De weg naar het geluk is heel moeilijk te bewandelen
als we de last van verplichtingen moeten meenemen
die anderen nog tegenover ons hebben of waaraan
we zelf nog moeten voldoen.*

16. WEES IJVERIG

*W*erk is niet altijd even plezierig.

Maar er zijn weinig mensen die zich ongelukkiger voelen dan degenen die een doelloos, lui en verveeld bestaan leiden; kinderen gaan zeuren tegen hun moeder als ze niets te doen hebben; de neerslachtigheid van werklozen, ook van degenen die “steun” trekken of een “werkeloosheidsuitkering” ontvangen, is overbekend; een gepensioneerde die niets meer heeft om naar toe te leven, kwijnt weg door gebrek aan bezigheden, zoals de statistieken uitwijzen.

Ook toeristen, die aangetrokken worden door het zalig nietsdoen dat het reisbureau hun voorspiegelt, gaan zich lastig gedragen als de reisleader hun niets te doen geeft.

Je kunt zelfs verdriet verlichten door je gewoon met iets bezig te gaan houden.

Iemands moreel gaat enorm omhoog wanneer hij prestaties levert. Het kan inderdaad worden aangetoond dat productie⁴⁰ de maatstaf is van het moreel.

Mensen die niet ijverig zijn, laten veel van de dingen die gedaan moeten worden, over aan de mensen om zich heen. Ze zijn anderen al gauw tot last.

Mensen die niets uitvoeren, zijn moeilijk om mee om te gaan. Ze hebben niet alleen een deprimerende invloed, maar ze kunnen in zekere mate ook nog gevaar opleveren.

Een praktische oplossing daarvoor is zulke mensen

37. **actief:** wordt gezegd van iemand die zich energiek toelegt op zijn studie of werk of die op voortvarende en doelgerichte wijze dingen voor elkaar krijgt; het tegengestelde van iemand die lui is en niets bereikt.

38. **steun:** (hier) geld of goederen die door overheidsinstanties gegeven worden aan mensen die arm of behoeftig zijn.

39. **werkeloosheidsuitkering:** geld dat mensen van de staat ontvangen als ze (tijdelijk) geen betaald werk hebben.

40. **productie:** (het resultaat van) het voltooien van iets of het volbrengen van een taak of het verwezenlijken van een plan of het vervaardigen van een voorwerp wanneer deze nuttig of waardevol zijn of simpelweg waard om te doen of te hebben.

over te halen een bezigheid te kiezen en er dan voor te zorgen dat ze ermee aan de slag gaan. Het meest blijvende profijt zal blijken te komen van werk dat tot echte productie leidt.

*De weg naar het geluk is een snelweg
als zij activiteiten omvat die tot tastbare
productie leiden.*

17. WEES BEKWAAM⁴¹

In een tijd van ingewikkelde apparatuur, op volle toeren draaiende machines en snelle voertuigen, hangt je eigen leven en dat van je familie en vrienden in hoge mate af van de diverse bekwaamheden die anderen zoal hebben.

In de handel, in de wetenschappen, zowel de natuurwetenschappen⁴² als de menswetenschappen, en bij de overheid, kan onbekwaamheid⁴³ een gevaar betekenen voor het leven en de toekomst van een kleine minderheid maar ook van de grote meerderheid.

U kunt hier vast wel heel wat voorbeelden van vinden.

De mens heeft altijd al de drang gevoeld om zijn eigen lot in handen te kunnen nemen. Bijgeloof, het gunstig stemmen van de juiste goden, rituele dansen vóór de jacht, het kan allemaal gezien worden als een poging, hoe zwak en vruchteloos ook, om controle uit te oefenen over de toekomst.

Pas toen de mens leerde nadenken, toen hij leerde kennis op de juiste waarde te schatten en die kennis bekwaam in praktijk te brengen, begon hij baas te worden over zijn omgeving. De ware “gave uit de hemel” is misschien wel het vermogen om bekwaam te zijn.

Bij alledaagse bezigheden en activiteiten voelen mensen waardering voor behendigheid en kundigheid. Maar een held of een sportsman verafgoden ze er bijna om.

De maatstaf voor echte bekwaamheid is het eindresultaat.

41. **bekwaam:** in staat om de dingen die je doet, goed te doen; capabel; vaardig in het doen van de dingen die je doet; opgewassen tegen de eisen die je bezigheden aan je stellen.

42. **natuurwetenschappen:** de exacte wetenschappen, zoals natuurkunde, scheikunde, biologie, enz.

43. **menswetenschappen:** de cultuurwetenschappen (zoals talen en geschiedenis) of de geesteswetenschappen (zoals bijvoorbeeld de filosofie).

44. **onbekwaamheid:** gebrek aan de juiste kennis of vaardigheid, of gebrek aan bekwaamheid; onhandigheid; incompetentie; geneigdheid tot grove vergissingen of fouten.

Hoe bekwamer iemand is, des te groter is zijn kans op een goed voortbestaan. Hoe gebrekkiger zijn bekwaamheid, des te groter de kans dat hij het niet redt in het leven.

Als iemand zich bezighoudt met iets waardevols, moedig hem dan aan er een hoog niveau van bekwaamheid in te bereiken. Verzuim nooit een complimentje of beloning te geven wanneer u ziet dat iemand iets op een bekwame manier aanpakt.

Verlang van mensen dat ze hoge eisen stellen aan hun werk. De maatstaf voor een goede samenleving is of u, uw familieleden en uw vrienden er wel of niet veilig in kunnen leven.

Tot de ingrediënten van bekwaamheid behoren: observeren, studeren en oefenen.⁴⁵

17-I. *Kijk.*

Zie wat u zelf ziet, niet wat iemand anders zegt dat u ziet.

Uw observatie is datgene wat *u* geobserveerd hebt. Kijk rechtstreeks naar de dingen, naar het leven, en naar anderen; kijk niet door een waas van vooroordelen, een hekwerk van angst of de interpretatie van een ander.

Breng mensen ertoe te kijken in plaats van met hen te bekvechten. De grofste leugens kunnen worden ontzenuwd, het sluwste bedrog kan worden ontmaskerd, de ingewikkeldste vraagstukken kunnen worden opgelost en de meest opmerkelijke dingen kunnen aan het licht worden gebracht wanneer u er gewoon rustig op aandringt dat de persoon in kwestie *kijkt*.

Wanneer iemand iets zo verwarrend en moeilijk vindt dat hij het nauwelijks kan verdragen of wanneer zijn gedachten eindeloos in een kringetje ronddraaien,

45. **oefenen:** iets telkens opnieuw in praktijk brengen om er vaardigheid in te krijgen of je vaardigheid erin te vergroten.

laat hem dan gewoon wat afstand nemen van de zaak en ernaar kijken.

De dingen die hij dan opmerkt zijn meestal erg voor de hand liggend, als hij ze maar eenmaal met eigen ogen heeft gezien. Daarna kan hij aan de slag gaan en er iets aan gaan doen. Maar als hij het niet zelf ziet, als hij het niet zelf observeert, is het voor hem misschien niet zo reëel, en dan zal geen enkel advies, geen enkel bevel en geen enkele straf ter wereld een einde kunnen maken aan zijn verwarring.

Hoewel men hem wel kan wijzen in welke richting hij moet kijken en hem op het hart kan drukken dan ook eens echt te kijken, zal hij toch zijn eigen conclusies moeten trekken.

Of het nu een kind is of een volwassene, iemand ziet alleen wat hij zelf ziet, en dat is voor hem de werkelijkheid.

Echte bekwaamheid berust op iemands eigen vermogen om te observeren. Men kan alleen maar handig en zelfverzekerd worden als men uitgaat van de realiteit die men zelf geobserveerd heeft.

17-2. Leer.

Is het u ooit overkomen dat iemand anders verkeerde informatie over u gekregen had? En hebt u daardoor wel eens moeilijkheden ondervonden?

Dat kan u enig idee geven van de ravage die verkeerde informatie kan aanrichten. Het kan best zijn dat u zelf ook verkeerde informatie over iemand hebt gekregen.

Door onjuiste informatie te scheiden van de juiste ontstaat er begrip.

Er is veel onjuiste informatie in omloop. Voor een deel zijn het verzinsels van kwaadwillige mensen die daarmee hun eigen belangen denken te dienen. En voor een deel spruit het gewoon voort uit onbekendheid

met de werkelijke feiten. Het kan verhinderen dat mensen de juiste informatie accepteren.

Een leerproces bestaat voornamelijk uit het zorgvuldig doorkijken van de beschikbare gegevens, het uitzoeken wat daarvan juist is en wat daarvan onjuist is, en wat belangrijk en onbelangrijk is, om op die manier te komen tot het trekken van conclusies die in de praktijk bruikbaar zijn. Als we het zo aanpakken, zijn we al flink op weg om bekwaam te worden.

Het criterium voor elke “waarheid” is of deze al of niet waar is voor u. Als u alle gegevens erover hebt verkregen, als u van alle woorden erin die u niet helemaal hebt begrepen, de betekenis hebt opgehelderd en als u met eigen ogen hebt bekeken hoe het in de praktijk toegaat, maar u bent er nog steeds niet van overtuigd dat het waar is, dan is het wat u betreft ook niet waar. Verwerp het. Als u wilt, kunt u daarna nog verdergaan en voor uzelf bepalen wat er dan volgens u wel waar is. Per slot van rekening bent u degene die het al of niet moet gaan gebruiken, en die er al of niet mee moet kunnen denken. Als u “feiten” of “waarheden” blindelings accepteert, alleen maar omdat u te horen krijgt dat u ze moet accepteren, ook al hebt u zelf de indruk dat die “feiten” en “waarheden” onwaar of zelfs gelogen zijn, dan kan het eindresultaat bijzonder triest zijn. Dat is de doodlopende steeg naar de vuilnisbak van onbekwaamheid.

Iets leren brengt voor een deel ook met zich mee dat je bepaalde dingen eenvoudigweg in je geheugen moet opslaan, zoals de spelling van woorden, de tafels van vermenigvuldiging en wiskundige of scheikundige formules, of de volgorde waarin knoppen moeten worden ingedrukt. Maar zelfs als je dingen gewoon uit je hoofd leert, moet je toch weten waar de materie toe dient, en hoe en wanneer je het moet gebruiken.

Een leerproces is niet gewoon het opstapelen van

gegevens bovenop eerdere gegevens. Het is een proces waarbij je nieuwe inzichten krijgt en betere manieren ontdekt om dingen in de praktijk te kunnen brengen.

Mensen met wie het goed gaat in het leven, houden eigenlijk nooit op met studeren en met nieuwe dingen leren. Een bekwame technicus zorgt ervoor dat hij op de hoogte blijft van nieuwe methoden; een goede sportman houdt de nieuwe ontwikkelingen bij in zijn sport; en iedere vakman heeft zijn vakliteratuur bij de hand en raadpleegt die.

Of het nu een nieuw model mixer of wasmachine is, of de pas uitgekomen “auto van het jaar”, je moet ze allemaal enigszins bestuderen of er iets over leren voordat je er op een bekwame manier mee kunt omgaan. Als je dat overslaat gebeuren er ongelukken in de keuken of sijpelt er bloed uit stapels autowrakken op de snelweg.

Iemand is heel arrogant als hij denkt dat er voor hem niets meer te leren valt in het leven. En hij lijdt aan een gevaarlijke blindheid als hij zijn vooroordelen en verkeerde informatie niet kan loslaten en ze niet kan vervangen door feiten en waarheden die beter van pas kunnen komen in zijn eigen leven en dat van anderen.

Er bestaan manieren om zo te studeren dat je werkelijk iets leert en het geleerde ook echt kunt gebruiken. Het komt er in het kort op neer dat je beschikt over een leraar en/of leerboeken die weten waar ze het over hebben, dat je de betekenis van elk woord opheldert dat je niet volledig begrijpt, dat je naslagwerken raadpleegt en/of met eigen ogen bekijkt hoe het vak of het onderwerp in praktijk wordt gebracht, dat je de verkeerde informatie ontzenuwt die je misschien over het onderwerp gekregen had, en dat je uitzift welke gegevens juist zijn en welke onjuist,

waarbij je uitgaat van wat nu waar is geworden voor jou. Het eindresultaat daarvan is zekerheid en potentiële⁴⁶ bekwaamheid. Het kan echt een verhelderende en lonende ervaring zijn die te vergelijken is met het beklimmen van een verraderlijke berghelling vol doornstruiken: als je eenmaal de top hebt bereikt, heb je een tot dan toe ongekend uitzicht op de hele wijde wereld.

Wil een beschaving in stand blijven dan zal zij op haar scholen de methoden en vaardigheden van het studeren moeten aankweken. Een school is niet een plaats waar je kinderen heen brengt om te voorkomen dat ze je overdag voor de voeten lopen. Als een school alleen daarvoor zou dienen, zou het een veel te kostbare aangelegenheid zijn. Het is ook geen papegaaienfabriek. De school is een plaats waar kinderen moeten leren studeren en waar ze in de gelegenheid moeten worden gesteld vertrouwd te raken met de realiteit zodat ze leren er verstandig mee om te gaan. De school is een plaats waar kinderen erop worden voorbereid om de wereld van morgen over te nemen van de volwassenen van vandaag, die dan van middelbare of hoge leeftijd zullen zijn.

Geharde criminelen hebben nooit geleerd om te leren. De rechterlijke instanties proberen hun telkens weer bij te brengen dat ze opnieuw naar de gevangenis gestuurd zullen worden als ze weer dezelfde misdrijven plegen, maar de meesten gaan toch weer de fout in en worden opnieuw gevangen gezet. In feite zijn criminelen er de oorzaak van dat er steeds meer wetten komen. De fatsoenlijke burger is degene die zich aan de wet houdt; criminelen doen dat per definitie niet. Criminelen kunnen niet leren. Geen enkel bevel, geen enkel advies, geen enkele straf of dwangmaatregel heeft ooit uitwerking op iemand die niet weet hoe je moet leren en die niet kan leren.

46. **potentieel:** in aanleg aanwezig maar nog niet tot uiting gekomen.

Een van de kenmerken van een overheid die crimineel is geworden – wat in het verleden al een aantal malen is voorgekomen – is dat haar leiders niet in staat zijn om iets te leren. Ook al kunnen ze uit alle in de geschiedenis opgetekende feiten en door gezond verstand weten dat onderdrukking gevolgd wordt door rampspoed, toch zijn er vaak gewelddadige revoluties voor nodig geweest om hen in bedwang te krijgen, en is er een Tweede Wereldoorlog voor nodig geweest om een Hitler weg te krijgen, en dat waren noodlottige gebeurtenissen voor de mensheid. Mensen als deze regeringsleiders leerden nergens iets van. Met open armen verwelkomden ze verkeerde informatie. Elk bewijs en elke waarheid wezen ze van de hand. Ze moesten wel weggevaagd worden.

Krankzinnigen zijn niet in staat om iets te leren. De feiten, de waarheid, de realiteit liggen totaal buiten hun bereik, ofwel omdat ze gedreven worden door verborgen kwaadaardige bedoelingen ofwel omdat ze zo in het nauw zijn gebracht dat ze niet meer normaal kunnen denken. Zij zijn de verpersoonlijking van verkeerde informatie. Ze hebben niet de wil of het vermogen om werkelijk iets waar te nemen of te leren.

Tallose problemen op het persoonlijke en op het sociale vlak vinden hun oorsprong in het onvermogen of de onwil om iets te leren.

Het leven van sommige mensen in uw omgeving raakte ontspoord omdat ze niet wisten hoe ze moesten studeren en omdat ze nergens iets van leerden. U kunt zich waarschijnlijk wel een aantal voorbeelden daarvan voor de geest halen.

Als we de mensen om ons heen er niet toe kunnen brengen om te studeren en iets te leren, kan ons eigen werk veel zwaarder en zelfs te zwaar worden, en kunnen onze mogelijkheden om ons in het leven te handhaven, sterk achteruitgaan.

We kunnen anderen helpen om te studeren en dingen te leren, al is het maar door de informatie die ze nodig hebben, binnen hun bereik te brengen. We kunnen al helpen door hen wat erkenning te geven voor wat ze geleerd hebben. We kunnen alleen al tot steun zijn door onze waardering te tonen voor ieder blijk van vooruitgang in bekwaamheid. Als we willen, kunnen we nog meer doen: we kunnen anderen tot steun zijn door ze, zonder erover in discussie te gaan, te helpen met het opsporen van verkeerde gegevens, door ze te helpen met het vinden van woorden die ze niet hebben begrepen, en het ophelderend van de betekenis ervan, en door ze te helpen met het achterhalen en uit de weg ruimen van de redenen waarom ze niet leren of studeren.

Het leven is grotendeels een kwestie van vallen en opstaan. Als iemand een fout heeft gemaakt, is het daarom beter om uit te zoeken hoe dat gekomen is en of hij er soms iets van kan leren, dan tegen hem uit te varen.

Wellicht merkt u zo nu en dan tot uw eigen verbazing dat iemands leven weer op orde is gekomen, alleen maar doordat u hem zover hebt gekregen dat hij ging studeren en iets ging leren. U kunt daar ongetwijfeld allerlei manieren voor bedenken. En u zult ook vast wel merken dat de zachtzinnigste manieren het beste werken. De wereld is al hard genoeg voor mensen die niet kunnen leren.

17-3. *Oefen.*

Wat men geleerd heeft, draagt pas vrucht wanneer men het toepast. Wijsheid kan natuurlijk nagestreefd worden omwille van wijsheid zelf; dat heeft zelfs een zekere schoonheid. Maar het is natuurlijk wel zo dat u nooit echt weet of u wijs bent of niet totdat u de

resultaten heeft gezien van pogingen om uw wijsheid in de praktijk te brengen.

Hoe goed u een bezigheid, een vaardigheid, of een beroep ook heeft bestudeerd – sloten graven, rechtspraak, techniek, koken, of wat dan ook – eens komt de proef op de som: kunt u het ook *DOEN*? En voor het “doen” is *oefening* nodig.

Een stuntman in de filmindustrie die niet eerst oefent, raakt gewond. En een huisvrouw ook.

“Veiligheid” is niet echt een populair onderwerp. Het gaat gewoonlijk vergezeld van “pas op” en “langzaam aan”, en het kan mensen daarom het gevoel geven dat ze beperkingen krijgen opgelegd. Er is echter ook een andere kijk op mogelijk: als iemand werkelijk ergens in geoefend is, dan staan zijn vaardigheid en behendigheid op zo’n hoog peil dat hij geen acht meer hoeft te slaan op het “pas op” of “langzaam aan”. U kunt een veilig, hoog bewegingstempo alleen bereiken door te oefenen.

U moet uw vaardigheid en behendigheid op een peil brengen dat past bij de snelheid van de tijd waarin u leeft. En u krijgt dat voor elkaar door te oefenen.

U kunt door te oefenen uw lichaam, uw ogen, uw handen en uw voeten zodanig trainen dat ze als het ware “weten” wat ze moeten doen. U hoeft niet meer “na te denken” om de kachel aan te zetten of de auto te parkeren – u *DOET* het gewoon. Bij elke bezigheid komt veel van wat doorgaat voor “talent”, in feite gewoon neer op *oefening*.

Als u niet elke beweging uitwerkt die u moet maken om iets te doen, en dan keer op keer uitvoert tot u het snel en nauwkeurig kunt doen, zonder er zelfs maar bij na te denken, kunt u omstandigheden geschapen hebben waarin ongelukken plaatsvinden.

Statistieken wijzen uit dat de mensen die het minst geoefend zijn, gewoonlijk de meeste ongelukken krijgen.

Hetzelfde principe geldt voor een bezigheid of een beroep waarbij u voornamelijk uw verstand gebruikt. Een advocaat die niet door en door geoefend is in de procedure van een rechtszitting, heeft wellicht niet geleerd mentaal zo snel om te schakelen dat hij op een nieuwe wending in een zaak kan inspelen met een tegenzet; en dan verliest hij die zaak. Een pas beginnende, ongetrainde effectenmakelaar kan in enkele minuten een fortuin verliezen. Een onervaren verkoper die zijn verkooppraatje niet heeft gerepeteerd, kan verhongeren doordat hij niets verkoopt. De enig juiste oplossing is oefenen, oefenen, en nog eens oefenen!

Soms merkt men dat men niet kan toepassen wat men heeft geleerd. Als dat zo is, dan ligt het ofwel aan een verkeerde manier van studeren ofwel aan de leraar of het studiemateriaal. De aanwijzingen lezen is soms heel iets anders dan proberen ze in praktijk te brengen.

Zo nu en dan leidt oefening nergens toe; in dat geval moet u het boek maar weggooiden en helemaal overnieuw beginnen. Een voorbeeld daarvan is de geluidsopnamen voor films: als men zich hield aan de bestaande boeken over geluidsopnamen, zou men het gezang van een vogel niet beter kunnen laten klinken dan een misthoorn – dat is de reden waarom u in sommige films niet kunt verstaan wat de acteurs zeggen. Een goede geluidstechnicus moest het allemaal zelf uitzoeken om zijn werk te kunnen doen. Maar op hetzelfde terrein, de filmindustrie, komt men ook precies het tegenovergestelde tegen: er zijn verscheidene uitstekende handleidingen over belichting bij het filmen; als men de aanwijzingen erin exact opvolgt, krijgt men een prachtig resultaat.

Het is jammer, vooral in een samenleving waarin snelheid en techniek een grote rol spelen, dat niet elke

activiteit op bruikbare en begrijpelijke wijze in een handleiding beschreven staat. Maar dat hoeft geen belemmering te zijn. Waardeer het als er over een onderwerp wel goede boeken bestaan, en bestudeer die dan goed. En als ze niet bestaan, zoek dan alle beschikbare informatie bijeen, bestudeer die, en werk de rest ervan zelf uit.

Maar theorieën en gegevens dragen pas vrucht als ze in praktijk worden gebracht en dan nog alleen wanneer dat gepaard gaat met oefenen.

U loopt risico's als de mensen in uw omgeving hun vaardigheden niet oefenen tot ze die werkelijk GOED kunnen TOEPASSEN. Er is een enorm verschil tussen "goed genoeg" en professionele kundigheid en bedrevenheid. Die kloof wordt overbrugd met oefenen.

Breng mensen ertoe te kijken, de dingen te bestuderen, ze voor zichzelf uit te werken en ze dan toe te passen. En als dat goed gaat, breng hen er dan toe erop te oefenen, oefenen en nog eens oefenen totdat ze er het peil van een vakman in hebben bereikt.

Er is heel wat plezier te beleven aan vaardigheid, bedrevenheid en snelheid; maar de veiligheid is alleen gewaarborgd als ze gepaard gaan met geoefend zijn. Proberen te leven met trage mensen in een snelle wereld is niet zo veilig.

*De weg naar het geluk kan het best worden bewandeld
met bekwame metgezellen.*

18. RESPECTEER DE GELOOFSOVERTUIGING EN VAN ANDEREN

*V*erdraagzaamheid is een goede basis voor het opbouwen van relaties tussen mensen.

In de loop van de geschiedenis van de mensheid tot in onze tijd toe heeft onverdraagzaamheid op het gebied van religie⁴⁷ heel wat ellende en slachtpartijen teweeggebracht. Daaraan kun je zien dat acties die berusten op onverdraagzaamheid een ernstige bedreiging zijn voor het voortbestaan.

Verdraagzaam zijn met betrekking tot de religie van anderen betekent niet dat je niet uit mag komen voor je eigen overtuiging. Het betekent dat het al gauw tot moeilijkheden leidt als je de geloofsovertuiging van een ander aanvalt of ondermijnt.

Al sinds de tijd van de oude Grieken redetwisten filosofen met elkaar over de aard van God, de mens en het universum. De meningen van autoriteiten⁴⁸ komen en gaan. De filosofieën die op dit moment in zwang zijn, “het mechanisme”⁴⁹ en “het materialisme”⁵⁰, gaan helemaal terug tot het oude Egypte en het oude Griekenland. Er wordt in beweerd dat alles materie is.

47. **religie:** is een ander woord voor godsdienst; “religie” omvat ook levensovertuigingen waarbij God op een eigen wijze geïnterpreteerd wordt.

48. **autoriteit:** iemand die veel van iets afweet of van wie men denkt dat hij veel van iets afweet.

49. **mechanisme:** (in de betekenis die het hier heeft) het standpunt dat al het leven slechts bewegende materie is en volledig verklaard kan worden met de wetten van de natuurkunde. Het mechanisme werd tussen 460 en 370 v. Chr. naar voren gebracht door Leucippus en Democritus, die het wellicht hebben overgenomen uit de Egyptische mythologie. De voorstanders van deze filosofie waren van mening dat religie buiten beschouwing gelaten moest worden omdat ze religie niet konden herleiden tot wiskundige principes. Ze werden aangevallen door religieuze groeperingen en vielen op hun beurt de godsdiensten aan. Robert Boyle (1627-1691), natuurkundige, ontdekker van de naar hem genoemde wet, heeft de theorie van het mechanisme weerlegd met de vraag of de natuur wel of niet zo opgezet zou kunnen zijn dat bewegende materie er slechts een deel van uitmaakt.

50. **materialisme:** iedere theorie over het bovennatuurlijke die ervan uitgaat dat het universum alleen uit vaste voorwerpen bestaat, zoals stenen, zowel uitermate grote als minuscuul kleine. Die theorieën proberen het bestaan van geestelijke verschijnselen weg te redeneren door te verklaren dat deze teruggebracht kunnen worden tot natuurkundige en lichamelijke verschijnselen en bewegingen. Het materialisme is een idee dat teruggaat tot ver in de oudheid. Er bestaan over het bovennatuurlijke ook heel andere ideeën.

De manier waarop zij de evolutie uitleggen, hoe mooi die ook moge klinken, ziet iets over het hoofd, namelijk dat die niet uitsluit dat er *meer* factoren in het spel kunnen zijn, factoren die misschien wel alleen maar gebruikmaken van zoiets als de evolutie. Het mechanisme en het materialisme zijn tegenwoordig de “officiële” filosofieën; ze worden zelfs op school onderwezen. Ze hebben hun eigen fanatieke aanhangers, die de overtuigingen en religies van anderen aanvallen; het gevolg daarvan kan onverdraagzaamheid en strijd zijn.

Als het zelfs de knapste koppen al sinds de vijfde eeuw voor Christus of nog eerder niet gelukt is om het eens te worden over het onderwerp religie of anti-religie, moet het voor gewone mensen wel een strijdperk zijn waar je maar beter buiten kunt blijven.

In deze zee van strijd is er één helder principe naar voren gekomen: het recht te geloven wat je zelf verkiest.

“Geloof” en “levensbeschouwing” schikken zich niet noodzakelijkerwijs naar de logica; je kunt niet eens zeggen dat ze onlogisch zijn. Het zijn dingen die op een totaal ander vlak kunnen liggen.

Welk advies je een ander ook geeft op dit gebied, het is het veiligst als dat eenvoudig iemands recht benadrukt om te geloven wat hij zelf verkiest. Het staat iemand vrij om zijn eigen overtuiging zodanig naar voren te brengen dat anderen die accepteren. Maar hij neemt een risico als hij de overtuiging van anderen bekritiseert, en hij neemt een nog veel groter risico als hij anderen aanvalt en probeert te benadelen op grond van hun geloofsovertuiging.

De mensheid heeft sinds haar ontstaan veel troost en vreugde gevonden in haar religies. De wijze waarop

de “mechanist” en de “materialist” van tegenwoordig hun leer verbreiden, lijkt zelfs veel op de manier van doen van de priesters van weleer.

Mensen die nergens in geloven, hebben een tamelijk triest leven. Je kunt ze misschien zelfs iets geven om in te geloven. Maar als iemand wel een geloofsovertuiging heeft, respecteer die dan.

De weg naar het geluk kan veranderen in een strijdperk als we de geloofsovertuiging van anderen niet respecteren.

19. PROBEER TE VOORKOMEN DAT U ANDEREN IETS AANDOET WAARVAN U NIET WILT DAT ZIJ HET U AANDOEN

*A*l eeuwenlang zijn er bij vele volkeren in vele landen verschillende versies in omloop geweest van wat vaak de “Gulden Regel” wordt genoemd. Het hierboven staande is een bewoording ervan die betrekking heeft op schadelijke daden.

Alleen een heilige zou door het leven kunnen gaan zonder ooit een ander schade toe te brengen. Maar alleen een crimineel doet de mensen in zijn omgeving kwaad zonder er een ogenblik bij stil te staan.

Nog afgezien van het feit dat het kwaad dat je anderen aandoet, de oorzaak kan zijn van gevoelens van “schuld”, “schaamte” en “wroeging”, die heel werkelijk en heel ernstig kunnen zijn, kan het ook nog eens een weerslag hebben op jezelf.

Niet alle schadelijke daden zijn ongedaan te maken; sommige daden die tegen anderen worden begaan, kunnen niet door de vingers worden gezien of kunnen niet worden vergeten. Moord is zo'n daad. Maar als u alle leefregels uit dit boekje nog eens bekijkt, kunt u voor uzelf wel nagaan dat een ernstige overtreding ervan bijna altijd een onherstelbare schadelijke daad is tegenover iemand anders.

De verwoestingen die je aanricht in het leven van iemand anders, kunnen ook je eigen leven te gronde richten. De samenleving reageert erop – de gevangenissen en de inrichtingen voor geesteszieken

51. **gulden regel:** hoewel de christenen deze regel die te vinden is zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament, beschouwen als een christelijke regel, wordt er ook door vele andere mensen en volkeren over gesproken. Deze regel is ook te vinden in de Analecten van Confucius (vijfde en zesde eeuw voor Christus), die daarmee zelf weer oudere werken citeert. Deze regel wordt ook aangetroffen bij “primitieve” volksstammen en verschijnt in verschillende vormen in de werken van Plato, Aristoteles, Isocrates en Seneca. Duizenden jaren lang heeft de mens deze regel beschouwd als leidraad voor ethisch gedrag. Deze oudere versies werden vaak als te idealistisch beschouwd om zich eraan te kunnen houden. Daarom is de gulden regel in dit boekje opnieuw onder woorden gebracht. In deze versie is het mogelijk om je eraan te houden.

zitten propvol mensen die hun medemensen schade hebben toegebracht. Maar er zijn ook nog nadelige gevolgen van andere aard: of u nu betrappt wordt of niet, het begaan van schadelijke daden tegenover anderen kan, vooral als ze geheim blijven, tot gevolg hebben dat uw houding tegenover uzelf en anderen ernstige veranderingen ondergaat, die geen van alle ten goede zijn. Geluk en vreugde verdwijnen dan uit uw leven.

Deze versie van de gulden regel kan ook als maatstaf worden gebruikt. Wanneer u iemand ertoe kunt brengen om deze regel toe te passen, kan het hem duidelijk worden wat een schadelijke daad nu eigenlijk *is*. Het beantwoordt de vraag wat er wordt bedoeld met *schade toebrengen*. Het filosofische vraagstuk over wat kwaad doen is en de discussie over wanneer iets verkeerd is, worden meteen opgelost als u het op uzelf betreft: wilt u liever niet dat het u overkomt? Nee? Dan moet het wel een schadelijke daad zijn en dan moet het vanuit het standpunt van de samenleving wel een verkeerde daad zijn. Dit kan iemands sociaal bewustzijn wakker roepen. En vervolgens kan het iemand helpen voor zichzelf uit te maken wat hij behoort te doen en wat hij behoort na te laten.

In een tijd waarin sommigen er niet voor terugdeinzen schadelijke daden te begaan, gaan ieders overlevingskansen wel bijzonder ver achteruit.

Als u de mensen kunt overreden om deze leefregel toe te passen, dan heeft u hun daarmee een maatstaf gegeven waarmee ze hun eigen houding in het leven kunnen beoordelen, en voor sommigen heeft u wellicht de deur open gezet om zich weer bij de mensheid aan te sluiten.

*De weg naar het geluk is afgesloten voor diegenen
die zichzelf er niet van weerhouden
schadelijke daden te begaan.*

20. PROBEER ANDEREN TE BEHANDELEN ZOALS U ZELF BEHANDELD ZOU WILLEN WORDEN

*D*it is een positieve versie van de “Gulden Regel”. Wees niet verbaasd als iemand boos lijkt te worden wanneer hij te horen krijgt dat hij “zich goed moet gedragen”. Dat hoeft helemaal niet te maken te hebben met het idee dat hij “zich goed moet gedragen”; het kan zijn dat het komt omdat hij eigenlijk niet goed begrijpt wat ermee wordt bedoeld.

U kunt te maken krijgen met allerlei tegenstrijdige meningen en verwarde ideeën over wat “goed gedrag” nu eigenlijk is. Het kan zijn dat u nooit heeft begrepen – ook al begreep de onderwijzer het wel – waarom u een slecht cijfer kreeg voor “gedrag”. Het kan zelfs zijn dat u er onjuiste informatie over heeft gekregen, of dat u voor uzelf onjuiste informatie maar hebt aangenomen, zoals “kinderen mogen wel gezien maar niet gehoord worden”, “je goed gedragen betekent dat je stil moet zitten”.

Er bestaat echter een manier om dit alles tot ieders volle tevredenheid op te lossen.

Bijna overal en altijd heeft de mens bewondering en ontzag gehad voor bepaalde waarden. Dit worden de *deugden*⁵² genoemd. Ze werden voorheen toegeschreven aan wijzen, vromen, heiligen en goden. Ze maakten het verschil uit tussen een barbaar en een beschaafd mens, tussen chaos en een fatsoenlijke samenleving.

Er is beslist geen boodschap vanuit de hemel voor nodig of een moeizame zoektocht door de dikke boeken van de filosofen om erachter te komen wat

52. **deugden:** de ideale eigenschappen van een mens wat goed gedrag betreft.

“goed” is. U kunt het ook op eigen houtje ontdekken.

Vrijwel iedereen kan het voor zichzelf uitwerken.

Als u in gedachten nagaat hoe u door anderen behandeld zou willen worden, dan zouden daaruit de deugden van de mens tevoorschijn komen. Probeer gewoon te bedenken hoe *u* door anderen behandeld zou willen worden.

U zou misschien in de eerste plaats *rechtvaardig* behandeld willen worden; u zou niet willen dat anderen leugens over u vertellen of dat ze u vals beschuldigen of een al te hard oordeel over u vellen. Toch?

U zou waarschijnlijk willen dat uw vrienden en collega's *loyaal* zijn: u zou niet willen dat ze u in de steek laten.

U zou wellicht *sportief* behandeld willen worden; u zou niet misleid of voor de gek willen worden gehouden.

U zou willen dat andere mensen *eerlijk* zijn tegenover u bij zakelijke transacties.

U zou willen dat ze *oprecht* zijn tegenover u en u niet bedriegen. Nietwaar?

U wordt vermoedelijk graag *vriendelijk* behandeld, zonder wreedheden.

U zou misschien willen dat andere mensen *begripvol* zijn en rekening houden met uw rechten en gevoelens.

Wanneer u in de put zit, zou u wellicht graag zien dat anderen *medeleven* tonen.

U zou vermoedelijk willen dat anderen *zelfbeheersing* aan de dag leggen in plaats van tegen u tekeer te gaan. Of niet soms?

Als u gebreken of tekortkomingen had, of als u een vergissing maakte, zou u wellicht willen dat anderen *verdraagzaam* zijn en u niet bekritisieren.

U zou liever zien dat anderen *vergevingsgezind* zijn in

plaats van zich te concentreren op afkeuring en bestraffing. Nietwaar?

U zou wellicht willen dat anderen zich *edelmoedig* opstellen tegenover u, niet zelfzuchtig of gierig.

Mogelijk zou u willen dat anderen *vertrouwen in u* hebben en niet altijd aan u twijfelen.

U zou vermoedelijk liever hebben dat anderen *respect* voor u tonen dan dat ze u beledigen.

Waarschijnlijk zou u willen dat anderen beleefd tegen u zijn en dat ze u waardig behandelen. Ja toch?

U zou het wellicht prettig vinden als de mensen u *bewonderen*.

Als u iets voor anderen doet, vindt u het misschien prettig als ze u *waarderen*. Toch?

U zou vermoedelijk willen dat anderen *aardig* tegen u zijn.

Van sommigen zou u wellicht *liefde* willen ontvangen.

En bovenal zou u niet willen dat die mensen bij dit alles alleen maar doen alsof; u zou willen dat hun houding helemaal echt is en hun gedrag *integer*.

U kunt waarschijnlijk nog wel andere punten bedenken. En dan heeft u ook nog de leefregels uit dit boekje. Op die manier zou u tot een soort samenvatting komen van wat de *deugden* worden genoemd.

Er is niet veel verbeeldingskracht voor nodig om te beseffen dat we een prettig leven zouden hebben als we door de mensen om ons heen in het algemeen op de hierboven beschreven manier zouden worden behandeld. En het is niet waarschijnlijk dat we een hekel zouden krijgen aan degenen die ons op die manier behandelen.

Als we naar relaties tussen mensen kijken, zien we een interessant verschijnsel⁵³ aan het werk. Als

iemand tegen een ander schreeuwt, heeft die ander de neiging om terug te schreeuwen. Iemand wordt ongeveer op dezelfde manier behandeld als hij anderen behandelt; eigenlijk geeft hij zelf het voorbeeld van de manier waarop hij moet worden behandeld. A is onaardig tegen B, dus B is onaardig tegen A. A is vriendelijk tegen B, dus B is vriendelijk tegen A. Ongetwijfeld hebt u dit voortdurend om u heen zien plaatsvinden. Frits haat alle vrouwen, dus vrouwen hebben al gauw de neiging Frits te haten. Henk gedraagt zich onbehouden tegenover iedereen, dus anderen hebben al gauw de neiging zich onbehouden te gedragen tegenover Henk – en als ze dat niet openlijk durven te doen, koesteren ze misschien inwendig een verborgen drang om zich tegenover Henk werkelijk heel onbehouden te gedragen als ze maar even de kans krijgen.

In de onwerkelijke wereld van de romans en de film zien we beleefde schurken aan het hoofd staan van ongelooflijk efficiënte bendes, en zien we eenzame helden die uitgesproken lomp⁵⁴ zijn. Zo is het leven in werkelijkheid niet: echte schurken zijn gewoonlijk nogal onbehouden en hun handlangers zijn nog erger. Napoleon en Hitler werden links en rechts door hun eigen mensen bedrogen. Echte helden zijn de kalmste mensen die je ooit bent tegengekomen en tegenover hun vrienden zijn ze heel hoffelijk.

Als je het geluk hebt kennis te maken met de mannen en vrouwen die in hun beroep aan de top staan, word je getroffen door wat zo vaak van hen wordt gezegd, namelijk dat het zo ongeveer de aardigste mensen zijn die je ooit hebt ontmoet. Dat is een van de redenen waarom ze aan de top staan: de meesten van hen proberen anderen goed te

53. **verschijnsel**: een duidelijk zichtbaar feit of een duidelijk zichtbare gebeurtenis.

54. **lomp**: gezegd van iemand met ruwe, onhandige manieren en weinig beschaving.

behandelen. En de mensen om hen heen reageren daarop door hen in het algemeen ook goed te behandelen en hun zelfs de paar tekortkomingen die ze hebben, te vergeven.

Nu dan, we kunnen dus voor onszelf uitwerken wat de deugden van de mens zijn door gewoon te kijken hoe we zelf zouden willen worden behandeld. En iedereen zal het er wel over eens zijn dat we daarmee een eind hebben gemaakt aan elke mogelijke verwarring over wat “goed gedrag” nu eigenlijk is. Je goed gedragen heeft niets te maken met nietsdoen en stilzitten, met je handen in je schoot, zonder iets te zeggen. “Je goed gedragen” kan een bijzonder actieve en levendige bezigheid zijn.

Er valt weinig vreugde te beleven aan sombere, ingetogen plechtstatigheid.⁵⁵ Mensen uit vroeger tijden gaven weleens de indruk dat je, om deugdzaam te zijn, een streng en naargeestig soort leven moest leiden; meestal wilden ze je laten geloven dat alles wat maar naar plezier zweemde,⁵⁶ voortkwam uit verdorvenheid; niets is minder waar. Vreugde en plezier komen niet voort uit immorele neigingen! Integendeel! Vreugde en plezier kunnen alleen ontstaan in een eerlijk hart; immorele mensen leiden een ongelooflijk tragisch leven, vol leed en ellende. De deugden van de mens hebben heel weinig te maken met somber zijn. Ze vormen juist de zonnige kant van het leven.

Wat zou er volgens u gebeuren als we zouden proberen de mensen in onze omgeving te behandelen met *rechtvaardigheid, trouw, sportiviteit, eerlijkheid, oprechtheid, welwillendheid, begrip, medeleven, zelfbeheersing, verdraagzaamheid, vergevingsgezindheid, edelmoedigheid, vertrouwen, respect, beleefdheid, waardigheid, bewondering, vriendelijkheid en liefde*, terwijl

55. **plechtstatigheid**: een plechtige en statige houding aannemen.

56. **zwemen**: lijken op, een gelijkenis vertonen met.

wij daarbij bovendien onze *integriteit* zouden bewaren?

Er zou wat tijd overheen kunnen gaan, maar denkt u niet dat er dan velen zouden zijn die zouden gaan proberen ons op dezelfde manier te behandelen?

Zelfs als we rekening houden met een incidentele misser – een bericht waardoor we uit onze slof schieten, een inbreker die we een dreun op zijn hoofd geven, een stomkop die we uitschelden omdat hij met een slakkengang op de linker rijbaan blijft hangen terwijl we toch al laat zijn voor ons werk – zouden onze relaties met anderen toch duidelijk op een beter peil zijn aanbeland. Onze overlevingskansen zouden flink zijn toegenomen. En ons leven zou beslist gelukkiger zijn.

We kunnen wel degelijk invloed uitoefenen op het gedrag van de mensen in onze omgeving. En als dat nog niet het geval is, kunnen we zorgen dat we het op een gemakkelijke manier bereiken door gewoon iedere dag één deugd uit te kiezen en ons daar gedurende die dag op toe te leggen. Als we het zo aanpakken, krijgen we ze uiteindelijk allemaal onder de knie.

Nog afgezien van de vruchten die we er zelf van plukken, zouden we zo ook een handje helpen bij het laten ontstaan van een nieuw tijdperk voor de relaties tussen mensen, al is het maar op kleine schaal.

Een kiezelsteentje dat in een vijver wordt geworpen, kan een rimpeling veroorzaken die tot aan de verste oevers reikt.

Het toepassen van de leefregel “Probeer anderen te behandelen zoals u zelf behandeld zou willen worden” maakt de weg naar een gelukkig leven een stuk zonniger.

21. BLOEI EN GEDIJ

Soms proberen anderen ons klein te krijgen, of onze verwachtingen en dromen, onze toekomst en onszelf kapot te maken.

Iemand die ons slecht gezind is, probeert misschien met spot en vele andere middelen voor elkaar te krijgen dat het minder goed met ons gaat.

Pogingen om vooruitgang te maken of om gelukkiger te worden in het leven, kunnen om wat voor reden dan ook het mikpunt worden van aanvallen.

Soms is het noodzakelijk om direct iets te ondernemen tegen dergelijke aanvallen. Maar voor de lange termijn bestaat er ook een aanpak die zelden faalt.

Wat proberen mensen die daarmee bezig zijn, nu eigenlijk precies met ons te bereiken? Zij proberen ons zwakker te maken. Blijkbaar hebben ze het idee dat wij in een of ander opzicht een gevaar voor hen betekenen, dat wij, als we vooruit zouden komen in de wereld, een bedreiging voor hen zouden kunnen gaan vormen. Daarom proberen zulke mensen ons op allerlei manieren onzeker te maken over onze talenten en bekwaamheden.

Sommige van die idioten hebben zelfs een strategie die ze overal op toepassen en die als volgt in elkaar zit: "als A nog meer succes krijgt, kan hij een bedreiging voor mij gaan vormen; daarom moet ik alles doen wat in mijn vermogen ligt om te zorgen dat A minder succes heeft." Het schijnt bij dergelijke mensen nooit op te komen dat ze door zo te handelen A tot hun vijand kunnen maken, hoewel A dat daarvoor niet was. Het valt in de categorie van manieren die hen vrijwel

zeker in de problemen zullen brengen. En er zijn van die gekken die alleen maar zo te werk gaan omdat ze een vooroordeel tegen iemand hebben of omdat ze “iemand niet mogen”.

Maar hoe ze het ook proberen te bereiken, hun eigenlijke opzet is dat hun slachtoffer zich niet nog verder zal ontwikkelen in zijn leven en dat hij zal mislukken.

Wie een dergelijke situatie met dergelijke mensen echt wil aanpakken, moet zorgen dat het met hemzelf goed gaat. Dat is de manier om hen echt te verslaan.

O ja, het is natuurlijk wel zo dat zulke types, zodra ze zien dat u vooruitgaat in het leven, helemaal over hun toeren kunnen raken en u des te harder kunnen gaan aanvallen. En als het niet anders kan, moet u natuurlijk tegen hen optreden. Als u maar niet ophoudt ervoor te zorgen dat het goed met u gaat, want dat zou nu precies zijn waar ze u willen hebben.

Als u maar zorgt dat het steeds beter met u gaat, zullen zij zich uiteindelijk machteloos gaan voelen en geven ze hun pogingen waarschijnlijk helemaal op.

Als de doeleinden die u in het leven heeft de moeite waard zijn, als u bij de verwezenlijking ervan wat aandacht schenkt aan de leefregels uit dit boekje, en als u zorgt dat het goed met u gaat, zult u uiteindelijk als overwinnaar tevoorschijn komen. En hopelijk zonder een haar op hun hoofd te krenken.

*Dit is dan mijn wens voor u:
bloei en gedij!*

SLOTWOORD

Geluk is te vinden in bezigheden die de moeite waard zijn. Er is echter maar één persoon die met zekerheid kan zeggen waar u zich gelukkig bij zult voelen – en dat bent u natuurlijk zelf.

De leefregels die in dit boekje staan, zijn als het ware de kanten van de weg; wie ze overschrijdt, lijkt op een automobilist die plotseling de steile berm afrijdt – het gevolg kan zijn dat het moment, de relatie, of een heel leven aan stukken wordt geslagen.

De enige die kan zeggen waar de weg heen zal leiden, bent u, omdat u bepaalt wat uw doel is met dat uur van de dag, met die bepaalde relatie, met die fase van uw leven.

Iemand kan af en toe het gevoel hebben dat hij een boomblad is dat naar beneden is gedwarreld en over een vieze straat wordt geblazen; hij kan het gevoel hebben dat hij een korrel zand is die op één plaats is blijven steken. Niemand heeft dan ook gezegd dat het leven kalm en ordelijk is; dat is het zeker niet. Maar een mens is geen gehavend boomblad, en ook geen korrel zand. Een mens kan min of meer zijn eigen weg uitstippelen en die dan volgen.

Het kan voor iemands gevoel allemaal zo gelopen zijn dat het nu veel te laat is om er nog iets aan te kunnen doen, en dat hij op de weg die hij tot dan toe heeft afgelegd zo in de knoei is gekomen, dat er geen kans meer is voor het kiezen van een enigszins andere toekomst. Toch komen we altijd weer op een punt terecht waar we een nieuwe route kunnen uitstippelen en kunnen proberen een nieuwe weg in te slaan. Er is geen mens op de wereld die niet een nieuw begin zou kunnen maken.

Anderen zullen u misschien uitlachen of proberen u met wat voor middelen dan ook in de berm te laten belanden; ze zullen u misschien op allerlei manieren proberen over te halen een immoreel leven te leiden. Dat is eigenlijk wel zo zeker als twee maal twee vier is. Maar ze doen dat stuk voor stuk om hun eigen heimelijke doeleinden te bereiken, en wie naar hen luistert, komt uiteindelijk in tragische toestanden en ellendige situaties terecht.

Natuurlijk zult u zo af en toe met mislukkingen te kampen hebben als u probeert de regels uit dit boekje toe te passen en toegepast te krijgen. Daarvan zou u dan maar iets moeten leren en daarna zou u gewoon weer moeten doorgaan. Heeft ooit iemand gezegd dat deze weg geen hobbels en kuilen zou hebben? Toch is het een weg die begaanbaar is. Inderdaad, mensen kunnen struikelen en vallen, maar dat wil nog niet zeggen dat ze niet weer op zouden kunnen staan en verdergaan.

Zolang u de kant van de weg maar in de gaten houdt, blijft u vanzelf wel op koers. Dingen waarop iemand zich echt kan verheugen, het beleven van echt geluk en oprecht plezier, komen echt niet voort uit kapotte levens.

Als u anderen ertoe kunt brengen deze weg te volgen, zult u zelf voldoende vrijheid krijgen om uzelf een kans te geven te ontdekken wat echt geluk is.

De weg naar het geluk is een snelweg voor diegenen die weten waar de kanten zijn.

U zit aan het stuur.

Goede reis.

**Talk to us
CLICK HERE**

Meer exemplaren van dit boek
zijn verkrijgbaar bij:

The Way to Happiness Foundation International
201 E. Broadway, Glendale, CA 91205 USA
800-255-7906 or 818-254-0600
Fax: 818-254-0555
Email: info@twth.org
Website: www.thewaytohappincss.org

Dit is wellicht de eerste niet-religieuze morele code die geheel gebaseerd is op gezond verstand. Hij is door L. Ron Hubbard als persoonlijk werk geschreven en maakt geen deel uit van een religieuze leer. Herdruk of individuele verspreiding ervan impliceert geen connectie met of steun van enige religieuze organisatie. Het is overheidsinstanties en -ambtenaren daarom toegestaan deze code te verspreiden, als niet-religieuze activiteit. (Herdruk kan geregeld worden met de eigenaar van het auteursrecht of zijn persoonlijke vertegenwoordigers.)

DUTCH EDITION